

2006 Yılı Faaliyet Raporu 2007 Yılı İş Programı

tepav

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

GİRİŞ

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) araştırma ve bilgiye dayalı politika önerileri üretmek ve Türkiye’deki politika tartışmalarının içeriğini zenginleştirmek için 2004 yılının ikinci yarısında bağımsız özel bir vakıf olarak kurulmuş ve 2004’ün Aralık ayında fiilen çalışmalarına başlamıştır.

TEPAV bünyesinde Vakıf gayesine uygun olarak akademik araştırma çalışmalarını yürütmek için ilk olarak Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü (EPRI), Programlar biçiminde örgütlenmiştir.

Ekonomi Etütleri Programı’nın yürütmekte olduğu projeler dönüşüm sürecinde doğru kararların alınmasına ve kaynakların daha etkin kullanılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Dış Politika Etütleri Programı, dış politika alanında dünyadaki ve bölgedeki gelişmeleri göz önünde bulundurarak ve Türkiye’de ekonomik dönüşüm sürecinin dış politika alanındaki gelişmeler ile etkileşim içinde yol alacağı bilincinde üç alanda çalışmalarını sürdürmeyi amaçlamıştır. Bu alanlar; Türkiye'nin içerisinde yer aldığı bölge ülkelerindeki işadamları ve odalar arasında ağ oluşturmaya yönelik faaliyetler, AB uyum sürecinin Türkiye'nin içerisinde bulunduğu dönüşüm sürecine katkısı ve ekonomik dönüşümü etkileyebilecek dışsal risklerin takip edilmesidir.

Yönetişim Etütleri Programı, merkezi ve yerel idarelerin kapasitelerinin geliştirilmesine ve iyi yönetişimin kurumsallaşmasına yönelik çalışmalar yapmaktadır. Çalışmalar özellikle “*Kamu Yönetiminde Saydamlığın Sağlanması*” ve “*Yerelleşme*”ye odaklanmaktadır. Ancak kamu yönetiminin etkin kılınması ile ilgili diğer etkinliklere de yer verilmektedir.

Ülkemiz 30 yıl boyunca ekonomik istikrarsızlığın olumsuz etkilerini ekonominin her alanında yaşamıştır. Kronik enflasyon ve bunun sonucu olarak hem düşük hem de iniş çıkışlı gerçekleşen büyüme, Türkiye ekonomisinin adeta temel özelliği haline gelirken, Türkiye’nin gelişmiş ülkelerin refah düzeyine yakınsamasını engellemiştir. Ancak, son yıllarda ülkemizde ekonomik istikrarın sağlanmasında çok önemli adımlar atılmıştır. Bunun sonucunda sağlanan istikrar ortamını sürdürmemek için hiçbir neden yoktur. Bu çerçevede, hükümetlerin ve diğer kurumların istikrara yönelik politikalarının sivil toplum örgütleri ve üniversiteler tarafından orta-uzun vadeli bir perspektifle desteklenmesi, diğer bir deyişle, istikrarı sağlamaya ve kollamaya çalışan kurumların bu çabalarında yalnız bırakılmaması önem kazanmaktadır. TEPAV bünyesinde 2006 Mayıs ayı itibarıyla çalışmaya başlayan İstikrar Enstitüsü (ESI) bu düşüncelerden yola çıkılarak kurulmuştur.

ESI, kamu politikalarını ve uluslararası gelişmeleri izlemekle, istikrar açısından sonuç doğurabilecek politika ve uygulamaları gün ışığına çıkartmakla, kamuoyunu bilgilendirmekle ve böylelikle hükümete ve diğer kurumlara yardımcı olmaya çalışmaktadır. Özellikle yakın tarihimizde örneklerini fazlasıyla gördüğümüz ekonomik riskleri artıran politikalar yakından izlenmektedir.

2006 Haziran ayında TEPAV bünyesinde faaliyet göstermeye başlayan Uluslararası Politika Araştırmaları Enstitüsü (IPRI) dünya siyasal sisteminin temel eğilimleri ile Türk Dış Politikasının gündemine ilişkin bağımsız araştırma ve siyasa önerileri gerçekleştirmek amacıyla kurulmuştur. IPRI, küresel aktörlerin dış politika tercihlerinde büyük etki sahibi olan düşünce kuruluşu geleneğinin Türkiye’deki önde gelen temsilcilerinden biri olma özelliğini taşımaktadır.

IPRI’nin temel hedefi, Türkiye’de uluslararası ilişkiler ve dış politika alanlarındaki tartışmaların bilgi içeriğini arttırarak siyasa yapıcılarının ve kamuoyunun bilgilendirilmesine yardımcı olmaktır. Bu hedef doğrultusunda IPRI, küresel eğilimlere ilişkin kısa, orta ve uzun erimli öngörü çalışmaları ve Türk dış politikasının öncelikli konuları hakkında siyasa yönelimli araştırmalar ve politika belirleme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalarında IPRI, siyaset-üstü, tarafsız, analitik ve disiplinler arası bir yaklaşım sergilemektedir.

IPRI bünyesinde tematik ve bölgesel çalışma grupları oluşturulmuştur. Enstitü’de, Türk dış politikasının, ele alınan bölge ve temalar çerçevesinde nasıl bir seyir izlediği incelenerek, Soğuk Savaş sonrasında ortaya çıkan uluslararası sistem içerisinde özellikle Türkiye’nin yakın çevresiyle ilişkilerine yönelik ilgili siyasa yönelimli analizler ve uzun erimli öngörü çalışmaları yapılmaktadır.

IPRI, çalışma alanlarıyla ilgili konularda düzenlediği toplantılarla üst düzey devlet görevlilerini, siyasi liderleri ve alanın uzmanlarını bir araya getirerek çözüm odaklı tartışma forumları oluşturmaktadır. IPRI bünyesinde hâlihazırda bölgesel olarak Amerika, Avrupa, Orta Doğu ve Akdeniz, Avrasya ve Karadeniz çalışmaları ile Türk Dış Politikası çalışmaları, tematik olarak ise enerji ve terörizm konularında çalışmalar yürütülmektedir.

TEPAV, ikinci faaliyet yılı olan 2006’da kurumsallaşmasını tamamlayarak, ülke gündemini belirleyecek araştırmalara imza atan, ülkemizin kamu politikalarına yön veren bir kuruluş haline geldi.

TEPAV’ın kuruluşunda öngördüğümüz başlıca hedeflerimiz kuruluşumuzun bağımsız çalışması ve yüksek akademik standartlara ulaşmasıydı. Ayrıca, TEPAV’ın disiplinler arası yaklaşımıyla akademi, bürokrasi ve medyanın aynı dilden konuşmasını sağlamasını istiyorduk. İkinci çalışma yılımızda bu hedeflerimizi gerçekleştirmede büyük yol kat ettiğimizi görmekten mutluluk duyuyorum.

2006 yılındaki çalışmalarımızın odak noktalarından en önemlisini Türkiye’nin uzun vadede ekonomik büyümesini sağlayacak politikalar tasarlanması oluşturdu. Ülkemizde özel sektör gelişimi, sanayi politikaları ve yatırım ikliminin iyileştirilmesi konusundaki en kapsamlı çalışmaları gerçekleştirdik. Çalışmalarımızı kamunun ilgili kurumlarıyla sürekli paylaşarak sürekli hale getirilecek bir kamu – özel sektör diyalogunun ilk adımlarını attık. Yine büyümenin en önemli dışsal çıpası olan Avrupa Birliği süreci konusunda müzakerelere yönelik kapasite oluştururken, sürecin topluma iyi anlatılması için kapsamlı iletişim projeleri gerçekleştirdik. Bu süreci destekleyecek saydamlık, yerelleşme ve bölgesel kalkınmaya yönelik faaliyetlerimizle kamu yönetimi reformuna sürekli girdi sağladık.

Tüm bunları yaparken kısa vadeli riskleri de göz ardı edemezdik. Nitekim Mayıs 2006’daki finansal çalkantı, tedbirli olmakta haklı olduğumuz gösterdi. Hazırlıklarını çok önceden bitirdiğimiz, ancak finansal çalkantıyla eşanlı olarak Merkez Bankası eski guvernörü Süreyya Serdengeçti başkanlığında kurduğumuz İstikrar Enstitüsü, bundan sonra finansal ve mali istikrarı sürekli izleyecek ve bu alandaki risklere karşı politikalar geliştirecektir.

Ülkemizi ilgilendiren dışsal riskleriyse, yine bu sene, Prof. Dr. Mustafa Aydın başkanlığında kurduğumuz Uluslararası Politika Araştırmaları Enstitüsü ile takip edecek ve hem kamuda hem de özel sektörde ilgililerin gerekli önlemleri almalarını sağlayacağız.

TEPAV 2006 yılında kurumsallaşmasını tamamlayarak, ülkemizin kamu politikaları gündemini belirleyecek başlıca kuruluş haline gelmiş bulunmaktadır. Sene sonunda taşındığımız TOBB-ETÜ kampusu içindeki dört katlı modern bina da bu kurumsallaşmanın bir yansımasını oluşturmaktadır. Yeni binamızda, araştırmacılarımıza dünya standartlarında bir çalışma ortamı sağlarken, gündemi belirleyecek toplantılar gerçekleştireceğimiz Ankara'nın en modern salonlarından bazılarında da sahip olmanın gururunu yaşıyoruz. Yeni binamızın zemin katında Dünya Bankası'yla beraber açtığımız bilgi merkeziyse, TEPAV'ın kamuoyuna sürekli bilgi sağlama konusunda atacağı adımlardan ilkinin oluşturuyor. Bu yıl, yeni binamızı yılın her günü yaşayan, ülkemiz kamu politikalarına yön verenlerin bir araya geldiği ve yeni fikirleri tartıştığı, araştırmacıların, gazetecilerin, öğrencilerin faydalandığı bir merkez haline getireceğiz.

2007 yılında ülkemizin önünde bir dizi ciddi dönemeç bulunmaktadır. Geçtiğimiz iki yılda kurumsallaşmasını tamamlayarak, hem uzun vadeli sorunlar hem de kısa vadeli riskler üzerine sürekli ve hızlı analizler üretme kapasitesine sahip bir TEPAV'a sahip olmamız, bu kritik yıl için büyük bir şanstır. Bu çerçevede, 2007'nin kısa vadeli risklere takılmadan uzun vadeli amaçlarımızı gerçekleştirebileceğimiz bir yıl olmasını ümit ediyorum.

Bu konuda TEPAV'ın genç ve dinamik kadrosu üzerinde büyük beklentilerimiz bulunmaktadır. Bu Rapor'da detaylarını bulabileceğiniz kapsamlı faaliyetleri bir yıla sığdırmayı başaran kadromuzun, bu kritik yılda da analizleriyle ülkemiz gündemine yön vereceğinden kuşku duymuyorum.

Kısa sürede politika tartışmalarına yeni soluk getirmeyi başaran TEPAV, bugün Türk özel sektörünün ülkemizde istikrarı korumak ve geleceği şekillendirmekteki en önemli dayanaklarından biri haline gelmiştir. Bu başarıda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

M. Rifat Hisarcıklıoğlu

TEPAV Mütevelli Heyet Başkanı

Ülkemizde bağımsız politika araştırmalarını geliştirmek amacıyla 2004 sonunda kurduğumuz TEPAV'ın ikinci faaliyet yılını tamamlamış bulunuyoruz.

2006 yılındaki çalışmalarımızın büyük bir bölümünü, 5 yıldır aralıksız süren ekonomik büyümenin sürdürülmesini sağlayacak politikalar tasarlanmasına ayırdık. Büyümenin motorunun özel sektör olduğuna olan inancımızdan hareketle önceliği ülkemizde özel sektör gelişimini temin edecek politikalara verdik. Bu kapsamda, Devlet Planlama Teşkilatı'nın IX. Kalkınma Planı Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu TEPAV raportörlüğünde hazırlandı. Orta ve uzun vadede büyümenin sürdürülmesinin etkin bir sanayi politikası formüle edilmesine bağlı olduğunu vurgulayan bu Rapor şu ana kadar ülkemizde konu hakkında yapılan en kapsamlı ve orijinal çalışma niteliğini taşımaktadır. Gerek bürokrasi, gerekse iş çevrelerinde ilgiyle karşılanan bu Raporumuz doğrultusunda kamu – özel sektör diyalogunu kurumsal hale getirecek, ülkemizde iş yapmanın önündeki engellerin temizlenmesini sağlayacak daimi özel ihtisas komisyonu yapısının kurumsallaşması konusunda da son aşamaya geldiğimizi belirtmek isterim.

Dünya Bankası ile ortaklaşa yürüttüğümüz ve anket bölümünü geçen sene tamamladığımız Yatırım İklimi Analizi Projesi'ni de bu sene bitirmiş bulunuyoruz. Ülkemizde yatırımcıların önündeki tüm engellerin tespit edildiği ve kaldırılmalarının yollarının arandığı bu çalışmanın sonuçlarını da 2007 içinde açıklayacağız. Bu önemli çalışmanın da kamu – özel sektör diyalogunda gündemi oluşturacak başlıca unsurlardan biri olacağını düşünüyorum. Ayrıca, Merkez Bankası ve TÜİK'le ortaklaşa geliştirmekte olduğumuz sanayi veritabanı sayesinde bundan sonra sanayi politikalarının tespitine yönelik akademik çalışmaları hızlı bir şekilde gerçekleştirmek mümkün hale gelecektir.

Ekonomik büyümenin sürdürülmesi için, ekonomik büyüme nasıl içerideki olmazsa olmaz şart ise, Avrupa Birliği'yle (AB) ilişkilerin sürdürülmesi de olmazsa olmaz dışsal şart olarak kaşımıza çıkmaktadır. Dış politikaya yönelik faaliyetlerimizin önemli bölümü de bu nedenle AB müzakere sürecine yönelik oldu. Bir yandan her bir müzakere başlığında özel sektöre destek olacak teknik hazırlıklarımızı tamamlarken, diğer yandan da AB sürecini toplumun her kesimine anlatacak iletişim faaliyetlerimizi sürdürdük. Geçen yıl başladığımız gazeteci eğitim programını, bu sene yerel gazetecilere yaygınlaştırdık. Ayrıca, Avrupa'daki düşünce kuruluşlarıyla ve üniversitelerle iletişimimizi geliştirecek mekanizmalar kurduk. Bunların en önemlileri London School of Economics ve Oxford'da kurduğumuz kürsü ve araştırma merkezleriydi. Ayrıca, Ankara ve İstanbul'da düzenlediğimiz onlarca toplantıyla AB sürecinin, AB'nin iç dinamiklerinin ve ülkemizin konumunu belirleyecek eğilimlerin daha iyi anlaşılmasını sağladık.

AB sürecine yönelik uzun vadeli hazırlıklarımız sürerken, sürecin kısa vadede sürdürülebilirliğine yönelik faaliyetlerde de bulunduk. Bu konudaki çalışmalarımız Kıbrıs sorunu üzerine odaklandı. Bu konuda bir yandan Ada ekonomisini analiz ederek sorunun çözümüne yönelik stratejiler tasarlanmasına destek sağladık; diğer yandan da ileride oluşacak ekonomik yüklerimizi azaltmak üzere Kıbrıs Türkleri'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde meşru haklarını aramalarını organize ettik.

AB sürecinin en önemli unsurlarından biri de kamu yönetimi reformudur. Yönetişim Etütleri programımızın gündemini yıl boyunca bu kamu yönetimi reformuna yönelik çalışmalar oluşturdu. Kamuda mali şeffaflığı sağlayan Mali İzleme Raporları artık tüm kamuoyunun açıklanmasını beklediği bir gündem maddesi haline geldi. Merkezi bütçe için yapılan bu analizleri önümüzdeki yıl yerel yönetimlere de yaygınlaştırmayı planlıyoruz. Kamu yönetiminde yerleşmeye ve bölgesel kalkınma stratejilerine yönelik

düzenlediğimiz geniş katılımlı toplantılar AB sürecinin bu çok önemli yanının kamuda içselleştirilmesi yolunda önemli katkı sağladı. Bu konuda yaptığımız somut bir çalışma ise Ankara İl Özel İdaresi'yle beraber Ankara ili için hazırladığımız stratejik plan oldu. Ayrıca yerel kalkınmaya destek verecek sürekli bir iletişim ağı yaratmak amacıyla Yerel Akademisyenler Platformu'nu kurarak, ülkemizin dört bir yanındaki akademisyenleri bir araya getirdik.

2006 Mayıs ayında yaşadığımız ekonomik çalkantı uzun vadeli politika tasarımları yaparken, kısa vadeli riskleri de gözden kaçırmamız gerektiğini gözler önüne serdi. Ekonomik istikrarın korunmasına yönelik izleme ve politika oluşturma çalışmaları yapmaya yönelik olarak, Merkez Bankası eski guvernörü Süreyya Serdengeçti başkanlığında kurduğumuz İstikrar Enstitüsü bu sene söz konusu riskleri takip etmeye başladı. İstikrar Enstitüsü'nün önümüzdeki dönemde fiyat istikrarı, finansal istikrar ve kamu maliyesindeki istikrarın izlenmesinde temel referans noktası olacağını düşünüyorum.

Dış politika alanındaki riskleri izlemek içinse 2006 yılı içinde Prof. Dr. Mustafa Aydın başkanlığında Uluslararası Politika Araştırmaları Enstitüsü'nü kurduk. Bu Enstitü sayesinde dünyada olup biten ve ülkemizi etkileyebilecek tüm olayları takip ve analiz edebilecek kapasite oluşturmuş bulunuyoruz. Nitekim, ilk kuruluş yılında Lübnan krizi, ABD'nin Irak politikası, küresel ticaretin serbestleştirilmesi, İran'ın nükleer programının geleceği ve uluslararası terörizmin ülkemize etkileri gibi konularda düzenlediğimiz toplantılarla bu yolda ilk adımları attık.

Kökene 1980'lere dayanan ve son 5 yıldır yaşadığımız yüksek büyüme oranlarıyla meyvelerini almaya başladığımız özel sektör gelişimindeki tecrübemizi Ortadoğu'daki dostlarımızla paylaşma yönündeki faaliyetlerimizi 2006 yılında da sürdürdük. Geçen yıl büyük yol kat ettiğimiz, İsrail – Filistin sorununun çözümüne yönelik olarak yürüttüğümüz Barış İçin Sanayi Projesi'nde, yaz aylarında bölgede yaşanan üzücü olaylara rağmen önemli yol katettik. Filistin toprakları içinde kalan ve İsrail-Gazze sınırında yer alan Erez Organize Sanayi Bölgesi'nin restorasyonu çalışmalarının, şu anda uluslararası arenada bölgeye yönelik en çok ilgi çeken somut özel sektör gelişimi faaliyeti konumunda olduğunu belirtmek isterim. Özel sektör gelişimi tecrübelerimizi Ortadoğu ve Avrasya'daki dostlarımızda paylaşma faaliyetlerimizi 2007 yılında daha da yaygın hale getirmeyi planlıyoruz. Bu konudaki en önemli adımlarımızdan biri de Çin – Avrupa arasındaki ticaretin bir bölümünü kara yoluna alarak, hem Avrasya ekonomilerinin canlanmasını, hem de bu ülkelerin uluslararası kara taşımacılığı tecrübemizden yararlanmasını sağlayacak İpek Yolu'nun canlandırılması projesi olacaktır.

İkinci çalışma yılının sonunda TEPAV, Türkiye'de alanında öncü kuruluş haline gelmiş bulunmaktadır. Kuruluşumuzdan bu yana partiler-üstü ve tarafsız bir çizgide gerçekleştirdiğimiz bilimsel çalışmaların sonuçlarını bürokrasi, medya ve iş dünyasının kolaylıkla erişebileceği somut politika önerileri şeklinde ortaya koymaya büyük bir önem verdik. Düzenlediğimiz toplantılar ve yayınlarımızla ülkemizde politika tasarım sürecine katkı sağladık. Ekonominin yanı sıra uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi, hukuk gibi dallardan uzmanları bir araya getirerek Türkiye'de politika araştırmalarında disiplinler arası yaklaşım alanında boşluğu doldurduk. TEPAV'ın ülkemizdeki kamu politikası tartışmalarına getirdiği bu yenilikler, önümüzdeki yıldaki hedeflerimizin de ipucunu vermektedir. Bundan sonraki hedeflerimizden birini odaklandığımız konular arttıkça, buna uygun olarak kurumsal kapasitemizi genişletmek oluşturmaktadır. Bu sene TEPAV bünyesindeki Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü'nün yanında oluşturduğumuz İstikrar Enstitüsü, Uluslararası Politika Araştırmaları Enstitüsü gibi yapılar bu amaca hizmet etmektedir. Uzun vadedeki en önemli hedefimizse, Enstitülerimiz'deki genç

elemanlarımızı eğiterek, geleceğin politika yapıcılarını yetiştirmek, ülkemizde kamu politikalarına yön verecek kadrolara katkı sağlar hale gelmektir. Bu sayede ülkemizde bilimsel temellere dayanan politika tasarım sürecinin kurumsallaşmasına katkı sağlamamız mümkün olacaktır.

Tüm bu çalışmaları gerçekleştirmemizi sağlayan ve hedeflerimize varabilmemizin güvencesini teşkil eden tüm çalışma arkadaşlarıma ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği başta olmak üzere Vakfımız'ın tüm finansörlerine teşekkürü bir borç biliyorum.

Prof. Dr. Güven Sak

Direktör

2006 Yılı Faaliyet Raporu

2006 yılı faaliyetleri, 2005 Faaliyet Raporu'nda 2006 yılı için belirtilen alanlar doğrultusunda ve bu alanların yıl içinde Türkiye'de meydana gelen değişikliklere ve ortaya çıkan ihtiyaçlara uygun olarak daha belirgin tanımlanmasıyla gerçekleştirilmiştir. TEPAV'ın ikinci çalışma yılında ana hedefi, ilk yıl oluşturulan kapasite faaliyetleri ile ağ oluşturma çalışmalarına paralel olarak yaptığı işler ve yürüttüğü projeler ile kendini ciddi ve söyledikleri dikkate alınan tarafsız bir araştırma kuruluşu olarak kabul ettirme potansiyelini yakalamak olmuştur.

Ekonomi Etütleri Programı 2006 yılında farklı alanlarda çok sayıda proje ve çalışma yürütmüştür. Bu çalışmalar sonucunda kamuda karar alma süreçlerine önemli bir katkı yapılmıştır. Ekonomi Etütleri tarafından hazırlanan Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu, IX Kalkınma Planı'nın başlıca girdilerinden biri olmuştur. Türkiye'deki yatırım ortamını iyileştirmek için kurulmuş olan üst düzeydeki koordinasyon kurulunun gündeminin belirlenmesine katkıda bulunmak amacıyla Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır. Dünya Bankası'yla ortaklaşa hazırlanan, yüksek öğretim ve özel sektör ilişkilerini araştıran rapor da Türkiye'nin eğitim reformu sürecinde temel yapıtaşlarından biri hakkında malumat sağlamıştır. Bu projelerin yanında, hazırlanmış olan çok sayıdaki politika notu ile Türkiye'deki ekonomik gündem tartışmalarının bilgi içeriğinin artırılması hedeflenmiş ve medyada önemli bir etki yaratılmıştır. İş dünyası ve kamudaki karar alıcılara yönelik bilgilendirme çalışmalarına da özel bir önem verilmiş ve ekonomik gündem konularıyla ilgili yaklaşık 80'in üzerinde sunum yapılmıştır.

TEPAV bünyesinde dış politika konularında yapılan çalışmalar 2006 yılında yoğunlaşarak sürmüştür gittikçe etkinliğini arttırmıştır. Özellikle, dış politikada küresel gelişmeler, Türk dış politikası, ABD ile ilişkiler, Avrupa Birliği, Kıbrıs, Karadeniz Bölgesi, İran, Irak, İsrail ve Filistin dış politikanın gündemini oluşturmuştur. Bu bağlamda, ilgili kamu kuruluşları, üniversiteler ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, akademisyenler, yerli ve yabancı medya mensupları çalışmaları takip etmiş, yorum, analiz ve yayınları referans almışlardır. Dış politika çalışmaları ve çalışanları, Türk medyası için görüş alma ve sorunu anlama bakımından başvuru adresi haline gelmiştir. TEPAV, akademisyenler, kamu kurumları, üniversiteler ve medya için dış politika konularında işbirliği yapılması gereken önemli bir kurum haline gelmeyi başarmıştır. Önümüzdeki dönemde de bir yandan bu başarısını korurken öte yandan ilişkilere kurumsal bir nitelik kazandırmayı hedeflemektedir.

Bunun yanı sıra, kamu reformu konusunda kamuoyunda farkındalık ve reformun sürdürülmesi açısından talep ve motivasyon yaratmak amacıyla Yönetişim Etütleri tarafından yapılan Yolsuzluk Konferansları'nın oldukça başarılı olduğunu söylemek mümkündür. Gerek Adalet Bakanı'nın gerekse diğer katılımcıların Konferans'ta ifade ettikleri görüşler Konferans ertesinde ulusal medya tarafından yaygın bir şekilde işlenmiştir. Ayrıca, Konferans vesilesiyle yayımlanan kitaplar gerek katılımcılardan gerekse üniversiteler ve bürokrasiden talep görmektedir. Konferanslar'ın kamuoyunun yolsuzlukla mücadelede ilgisini bir nebze de olsa artırması başarı olarak değerlendirilmektedir.

Yönetişim çalışmaları çerçevesinde 250'nin üzerinde katılımcıya ulaşan gerek "sektörel yerleşme stratejileri" gerekse yerel yönetim gelirleri çerçevesinde yapılan atölye çalışmaları kamunun hazırladığı yasa tekliflerini doğrudan etkilemiştir. Karar alıcılara belli güncel reform alanları konusunda malumat sunmak ve kapasite oluşturmak amacıyla yönelik olarak Eylül ayında ODTÜ-TEPAV işbirliğinde düzenlenen uluslararası "Bölgesel

Kalkınma Konferansı” da gerek akademik çevreler gerekse uygulamacılar tarafından beğeni toplamıştır.

Kamu reformu uygulamalarıyla ilgili tarafların bir araya gelip tartışabileceği tarafsız platform sunmak, böylece demokratik karar alma süreçlerine katkıda bulunmak amacına uygun olarak düzenlenen ve kamu reformuna ilişkin yuvarlak masa toplantılarının gerek çeşitli paydaşların üst düzey katılımını sağlaması açısından gerekse de tartışılan konuların içeriğinin doyuruculuğu açısından oldukça başarılı olduğunu söylemek mümkündür.

Ayrıca, 2006 yılı boyunca her ay yayımlanan Mali İzleme ve Saydamlık Raporları da kamuoyunun ve basının ilgisini çekmiştir.

Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü

I. Ekonomi Etütleri

A. Yatırım Ortamı Değerlendirme Çalışmaları

Yatırım ortamındaki başlıca sorunların belirlenmesi, şirketlerin verimliliği ile rekabet gücünü olumsuz yönde etkileyen faktörlerin incelenmesi ve bu sorunların giderilmesine yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 2005 yılında başlatılan “*Yatırım Ortamı Değerlendirme Çalışmaları*” kapsamında, Dünya Bankası’nın birçok ülkede uygulamış olduğu Yatırım Ortamı Anketi, TOBB veri tabanından elde edilen ve 17 ilde, 8 ana sektörde faaliyet gösteren 1300 firmaya uygulanmıştır.

Proje kapsamında nihai rapora girdi sağlamak amacıyla Dünya Bankası ile ortak arka plan çalışmaları yapılmıştır. Çalışma yapılan alanlar; doğrudan yabancı yatırımlar stratejisi, kayıt dışı ekonomi, iş yapmanın önündeki engeller, yenilikçilik, şirketler kesimi değerlendirmesi, giriş-çıkış dinamikleri, işgücü piyasası, verimlilik, imalat sanayi, kurumsal yönetim, standartlar, testler, kalite sistemleridir. “*Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu*” bu çalışmalar doğrultusunda hazırlanmaktadır.

Eylül ayı içinde şirket bilançoları veri seti kullanılarak bir dizi reel sektör performans analizi yapılmış ve ana rapora girdi olması amacıyla raporun birinci bölümünün yazımına başlanmıştır. Ekim ayında Dünya Bankası tarafından gönderilen müstakil rapor taslakları, TEPAV Ekonomi Etütleri ekibi tarafından incelenmiş ve değerlendirilmiş, her bölüm için oluşturulan görüşler ve eleştiriler bir araya getirilerek Dünya Bankası ile paylaşılmıştır.

Tüm raporun yazımının tamamlanmasının ardından anket verileri üzerinde yapılacak bilimsel araştırmaların ve arka plan çalışmalarının yer aldığı bir kitap çıkarılacaktır. Rapor ve diğer çalışmalar tamamlandığında, hem kamu hem de özel sektördeki karar alıcılara, sivil toplum kuruluşlarına ve medyaya tanıtılacaktır. Aynı zamanda çalışmaların tanıtılacağı ve dünyadaki örneklerin tartışılacağı uluslararası nitelikte bir konferans düzenlenmesi de planlanmaktadır.

Ayrıca bu proje kapsamında aşağıda belirtilen politika notları ve akademik çalışmalar tamamlanmıştır:

- Yatırım Ortamı Anketi'ndeki ilgili bölümlerden faydalanarak bir “*modernlik endeksi*” oluşturmak ve bu endeks yardımıyla Türkiye imalat sanayinin modernlik haritasını çıkarmak amacıyla yürütülen çalışmanın bulgularını içeren ilk taslak çalışma hazırlanmıştır.
- Gelişmekte olan otuz sekiz ülkeden 17.000 firmanın verisi kullanılarak yabancı firmaların yatırım yapacakları ülkelerin ve sektör tercihlerinde belirleyici olan unsurların araştırıldığı “Sectoral Analysis of the Decision-making of Foreign Investors” başlıklı akademik çalışma tamamlanmıştır.
- Yatırımcıların başlıca darboğaz olarak gösterdiği haksız rekabet konusunda çözümler geliştirebilmek için kayıt dışı ekonomiyi analiz etmeye yönelik olarak başlatılan araştırmanın ilk akademik çalışması tamamlanmıştır.
- Yatırım ikliminin değerlendirilmesi çalışmaları çerçevesinde önemli bir kısıt olarak görünen uygun yatırım alanları ile ilgili “*A Short Note on Land as Investment Climate Constraint and Its Role on Informality*” başlıklı bir politika notu hazırlanmıştır.
- Yatırım ikliminin değerlendirilmesi anketinde nesnel ve öznel yatırım iklimi değişkenleri arasındaki ilişkiyi ve firma algılamalarının genellikle nesnel verilerle paralellik arz etmesinin farklılıklara neden olduğunu ele alan ve bu tür sapmaların arkasındaki nedenleri ve sapmaların nasıl ortadan kaldırılabileceğini anlamaya yönelik araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu tartışan “*Data Miners versus Whiners: Perceptions and Objectivity in Investment Climate Assessment Surveys*” başlıklı bir politika notu hazırlanmıştır.
- Yatırım ortamının değerlendirilmesi çalışmaları kapsamında elde edilen son bulguların özetlendiği ve kısaca değerlendirildiği “*Administrative Barriers in Turkey: A Short Assessment*” başlıklı bir politika notu hazırlanmıştır.

A.1 Reel Sektör Dinamikleri: Firma Giriş Çıkışı Etkileyen Faktörler

Dünya Bankası'yla ortaklaşa hazırlanan *Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu*'nun bir bölümü giriş-çıkış engelleri konusuna odaklanmıştır. TEPAV araştırmacıları bu bölümün hazırlanmasına teknik destek vermişlerdir. TÜİK'in ve TCMB'nin şirket veri tabanları TEPAV ve Dünya Bankası tarafından analiz edilmiştir.

'*Administrative Barriers*' başlıklı çalışma raporu, *Yatırım Ortamı Değerlendirme Projesi* kapsamında firmaların sektöre giriş çıkış engelleri ile dış yatırımı zorlaştıran faktörlerin tespit edilmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesine yönelik olarak Marc Reichel tarafından hazırlanmıştır.

B. Sanayi Politikaları Çalışmaları

Sanayi politikası geliştirme çalışmalarının amacı, Türkiye'nin küresel ekonomiye entegrasyonu ile ilgili net bilgiler sunabilmek, önümüzdeki dönemde tasarlanacak sanayi politikalarının çerçevesini belirlemek ve kurulacak diyalog mekanizmalarının gündemini doldurmaktır. Bu amaçla, DPT ile birlikte” *Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Çalışmaları*” yürütülmüş ve “*Sanayi Politikaları Dokümanı*” hazırlanmıştır. TEPAV tarafından hazırlanmış olan *Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, DPT tarafından Ekim ayı içinde basılmıştır. TEPAV da Rapor'un daha kaliteli olarak basımı için

çalışmalara başlamıştır. Rapor'un basımının hemen ardından geniş çaplı bir farkındalık kampanyası ile kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.

12 Eylül 2006 tarihinde İzmir'de Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda yapılan toplantıda Rapor'un sonuçları paylaşılmış, TEPAV-ODTÜ ortaklığında düzenlenen Bölgesel Kalkınma Konferansı'nda Rapor'un çıktılarından faydalanılmıştır.

Sanayi politikası geliştirme çalışmaları kapsamında, Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu'nun daimi hale getirilmesi, bu komisyonun işleyişiyle ilgili hususlar, kayıt dışılık ile ilgili ortak çalışma yapılması konuları üzerine bilgi notları hazırlanarak çalışmaların esas ve usulleri belirlenmiştir.

Türkiye'nin önündeki sorunları ve uygulayacağı sanayi politikasının çerçevesini politika önerileri çerçevesinde ele alan "*Türkiye İçin Yeni Bir Sanayi Stratejisine Doğru*" başlıklı değerlendirme notu İstanbul Sanayi Odası'nın aylık dergisinde yayımlanmak üzere hazırlanmıştır

B.1 Yenilikçilik (İnovasyon) Politikaları Araştırma Projesi

2006 yılında yenilikçilik konusunda kapsamlı bir rapor hazırlanması hedeflenmiştir Bu kapsamda, Sanayi Politikası Raporu'nun bölümlerinden biri yenilikçilik konusuna ayrılarak kapsamlı bir durum değerlendirmesi yapılmıştır.

B.2 Rekabet Haritası Projesi

Rekabet ortamını değerlendirme çalışmaları kapsamında çeşitli sektörlere yönelik olarak yapılan araştırmaların sonuçlarını içeren beş rapor hazırlanmıştır.

Rekabet Kurumu, TOBB ve Dünya Bankası'nın ortaklığında başlatılan ve süreçleri TEPAV tarafından yürütülen "*Rekabet Politikası ve Türkiye'de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Hukuki Çerçeve*" konulu proje ile ilgili olarak danışmanlarla yapılan sözleşmeler kapsamında hazırlanan beş adet araştırma raporunu içerecek kitabın Türkçe baskısı Rekabet Kurumu, İngilizce baskısı ise TEPAV tarafından gerçekleştirilecektir. Hazırlanan raporların Rekabet Kurumu'na başlanan Türkçeye çeviri işleri tamamlanmıştır. Raporların basımının 2007 yılı Ocak ayı içinde tamamlanması beklenmektedir. Rekabet Kurumu ve Dünya Bankası yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucunda proje kapsamında yapılması planlanan toplantının 2007 yılının ilk aylarında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

B.3 Sektörel Teknolojik Gelişim Projesi

Türkiye'nin 1990'lı yıllardaki gelişmesinin maliyet azaltıcı bir teknolojik atılım getirip getirmediğini sektörel bazda analiz eden ve bu dönemde Türkiye ekonomisinin üretim yapısında verimli olma yönünde bir eğilim olup olmadığını kesimler arası ilişkiler çerçevesinde inceleyen araştırma çalışması tamamlanmıştır.

C. Avrupa Birliği'ne Ekonomik Uyum Çalışmaları

Türkiye'nin AB'ye katılım müzakerelerine elinde güçlü bir araç ile devam edebilmesine katkıda bulunmak amacıyla "*TEPAV Etki Analizi Projesi*" (TEPAV | MOD) tasarlanmıştır. Bu Proje kapsamında Türkiye ekonomisinin detaylı verileri kullanılarak oluşturulması

planlanan kapsamlı modelin önümüzdeki süreçte kamu ve özel kesimde alınan kararlara yön verici bir zemin oluşturması hedeflenmektedir.

Proje danışmanları eşliğinde devam eden kurum içi eğitimlerin yanı sıra, AB'ye üyeliğin Türkiye'de tarımı nasıl etkileyeceği konusunda yeni bir model kurma çalışması ve bu kapsamda gereken verilerin toplanması ile ilgili literatür taramalarına devam edilmiştir.

AB üyeliğinin Türkiye'ye getireceği fırsatların iyi anlaşılabilmesi amacıyla hazırlanan, "AB'nin Üye Ülkelerin Ekonomik Büyümeleri Üzerine Etkisi " konulu politika notunda AB üyesi yirmi beş ülke ve Türkiye verileri kullanılarak, AB üyeliğinin üye olan ülkelerin uzun dönemli ekonomik büyümleri üzerindeki etkisi ekonometrik olarak analiz edilmiştir.

Hasan Ersel ve Fatih Özatay tarafından "Reform Stratejisi Olarak AB Müzakere Süreci: Türkiye'nin Önündeki Problemler" başlıklı bir tartışma tebliği hazırlanmıştır. Bu tebliğ Türkiye'nin AB ile müzakere sürecini politik iktisat perspektifinden analiz etmektedir.

C.1 Türk Sanayi Veri Tabanı Projesi

Yatırım Ortamı Değerlendirme Projesi, Sanayi Politikaları Çalışmaları ve Avrupa Birliği'ne Ekonomik Uyum Çalışmaları kapsamında ihtiyaç duyulan verilerin temini için TÜİK ve TCMB ile protokoller imzalanmıştır.

Ayrıca, TOBB Sanayi veritabanı, TCMB ve TÜİK'e ait veri tabanlarının kullanımına ilişkin ek protokoller imzalanmış ve bu veri tabanları TEPAV araştırmacılarının kullanımına açılmıştır. Bu veriler OECD, Dünya Bankası ve EUROSTAT veri tabanlarıyla bütünleştirilerek, Türkiye ekonomisini karşılaştırmalı ve geniş zamanlı perspektiften analiz etmeye imkân sağlayacak bir veri tabanı oluşturulmuştur.

C.2 Yerel Veri Tabanı Projesi

2006 yılı iş programında yer alan Yerel Veri Tabanı Projesi'ne, kaynaklar ve kurumsal öncelikler göz önünde bulundurularak 2006 faaliyetlerinde yer verilmemiştir.

C.3 Tarım Sektörü Etki Analizi Projesi

Türkiye'nin AB üyeliğinin tarım sektörüne ve dış dünyaya etkisini analiz etmek üzere bir tarım modeli kurma çalışmalarına TEPAV | MOD Projesi kapsamında başlanmıştır. Modelin sektörel ve bölgesel verileri toplulaştırılmış ve on beş sektör ve üç bölge bazında model çalıştırılmıştır.

GTAP (Global Trade Analysis Project) veritabanına ve programına erişim için 1998 Türkiye Girdi-Çıktı Matrisi toplulaştırılmış ve GTAP formatına uygun hale getirilmiştir. GTAP, gönderilen 1998 tablosunun istenilen formatta olduğunu belirterek bir sonraki GTAP versiyonuna eklemeyi uygun bulmuştur.

C. 4 Avrupa Birliği Müzakere Sürecinde Sermaye Akımları Analizi Projesi

2006 yılı iş programında adı geçen "Avrupa Birliği Müzakere Sürecinde Sermaye Akımları Analizi Projesi'ne", kaynaklar ve kurumsal öncelikler göz önünde bulundurularak 2006 faaliyetlerinde yer verilmemiştir.

D. Verimlilik ve Rekabet Gücü Çalışmaları

D.1 TCMB ile ortak Verimlilik Projesi

TCMB'nin elindeki yaklaşık 10,000 firmayı kapsayan veri tabanı kullanılarak bir dizi çalışma yürütülmüştür. Reel sektörün performans göstergeleri, verimlilik ve verimliliği etkileyen faktörler, kayıt dışı sektör analizi, KOBİ'ler için finansal erişim problemleri, risk yönetiminde değişiklikler ve Türkiye ekonomisinin yapısal dönüşümü konularında çeşitli analizler gerçekleştirilmiştir. Bu analizler ışığında, Türk özel imalat sanayi firmalarının finansman ve istihdam yapıları ile verimlilik, karlılık ve büyüme performanslarında 1990'larda oluşan gelişmeleri inceleyen bir rapor hazırlanmıştır.

2006 yılı iş programında adı geçen “D.2. Sanayide Enerji Verimliliğini Arttırma (SEVAP)” ve “D.3. Ekonomide Belirsizlik ve Verimlilik İlişkisini Araştırma” projelerine kaynaklar ve kurumsal öncelikler göz önünde bulundurularak 2006 faaliyetlerinde yer verilmemiştir.

E. Mali Sistem Geliştirme Çalışmaları

E.1 Finansmana Erişim Sorunları Analizi

Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu'nun bölümlerinden biri bu konuya ayrılmıştır. TEPAV araştırmacıları TÜİK ve TCMB veri tabanlarını kullanarak şirketlerin finansmana erişimleri üzerine bir dizi analiz gerçekleştirmiştir.

2006 yılı iş programında adı geçen “E.2. Bankacılık Doğrudan Yabancı Yatırım Analizi”, “E.3. Kredi Bilgilendirme Sistemi”, “E.4. Bütçe Açıkları Altında Banka ve Banka-dışı Finansmanı”, “E.5. Bölgesel ve Karşılaştırmalı Bankacılık Sektörü Analizi” çalışmalarına kaynaklar ve kurumsal öncelikler göz önünde bulundurularak 2006 faaliyetleri içinde yer verilmemiştir.

F. İşgücü Piyasaları Çalışmaları

F.1 İşgücü Becerilerinin Dönüşüm Analizi Projesi

Türkiye'nin geçirdiği demografik geçişin önümüzdeki yirmi beş yıl boyunca ekonomik kalkınmaya olası etkisi üzerine bir politika notu yazılmıştır.

Yatırım ikliminin değerlendirilmesinde eğitim ve beceri eksikliğini bir kısıt olarak ele alarak değerlendiren ‘A Short Note on Education as Investment Climate Constraint’ başlıklı bir politika notu hazırlanmıştır.

Eğitim Sektörü Analizi Projesi çalışmalarına katkı sağlamak üzere, 13–15 Nisan 2006 tarihleri arasında Muğla Üniversitesi'nde düzenlenen II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı'na EPRI proje grubu olarak katılım sağlanmıştır. Toplantıda Meslek Yüksek Okulları yöneticilerine TEPAV'ın faaliyetleri ile yürütülen Eğitim Sektörü Analizi çalışmaları hakkında bir sunum yapılmıştır.

F.2 Eğitim Sektörü Analizi Projesi

Dünya Bankası ile birlikte yürütülmekte olan “*Eğitim Sektörü Analizi Projesi*” kapsamında, çeşitli başlıklar altında bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalardan biri olan “*Eğitim ve İşgücü Piyasası*” araştırma çalışması da EPRI tarafından yürütülmüştür. Çalışmanın amacı, işgücümüze ekonominin ihtiyaçlarına yönelik becerileri kazandırarak bir reform paketinin tasarlanması ve hükümete ve YÖK’e somut politika önerilerinin geliştirilmesidir.

Dünya Bankası Eğitim Projesi kapsamında “*Yüksek Öğretim ve İş gücü Piyasası*” konulu bir rapor hazırlanmıştır. Rapor, bu konuda Türkiye’de yapılmış olan tek ve en kapsamlı çalışma olarak reform sürecinde en önemli girdilerden biri olacaktır.

F.3 Genç Girişimciler Projesi

Brookings Enstitüsü ile ön hazırlık görüşmeleri yapılan ve gençlik sorunlarının analiz edileceği projenin kapsamına Türkiye’nin dâhil edilmemesi nedeniyle, proje gündemden kaldırılmıştır.

G. Hizmetler-Sanayi İlişkileri Çalışmaları

G.1 Perakendecilik ve Tüketici Davranışları Projesi

Perakendecilik ve Tüketici Davranışları Projesi kapsamında bir çok çalışma gerçekleştirilmiş ve bu çalışma sonuçlarını içeren politika notları hazırlanmıştır.

- “*Perakende Sektöründe Dönüşüm ve Düzenleme*” başlıklı bir politika notu gündemde olan büyük mağazalar yasa tasarısı ile ilgili değerlendirmeleri ve gelişmiş ülke deneyimlerini içermektedir.
- Yaşam standardını ve makroekonomik dengeleri derinden sarsan 2001 Krizi’nden sonra hane halkı tüketim davranışlarının nasıl şekillendiği “*2001 Krizi Sonrasında Tüketim Sepetindeki Değişimler: Kaliteden Kaçış mı Yaşandı?*” başlıklı bir politika notu ile aktarılmıştır.
- “*2001 Krizi ve Sonrasındaki Gelişmelerin Hanehalkı Tüketimi Üzerine Etkileri*” konulu bir diğer politika notu, HTP danışmanlık firmasının 2000–2005 döneminde yirmi sekiz ilden ve 5000’in üzerinde haneden topladığı veriler kullanılarak hazırlanmıştır.

G.2 Değer Zinciri ve Kümelenme Analizleri

Ankara Sanayi Odası ile ortaklaşa bir kümelenme ve değer zinciri çalışması yapılmasına yönelik karar alınmış ve ön görüşmeler tamamlanmıştır. Bu çalışmaya Dünya Bankası’na bağlı IFC’nin teknik destek sağlaması konusunda IFC yetkilileriyle mutabakat sağlanmıştır.

“Kümelenmeye Dayalı Sanayi Politikaları” konulu bir politika notu hazırlanmıştır. Ayrıca kümelenme kavramı ve örnekleri, TEPAV tarafından ekonomik gündeme yönelik hazırlanan sunumların çoğunda kullanılmaya başlanmıştır.

H. Şirketler Kesiminin Uyum Çalışmaları

Bu çalışmalar çerçevesinde bir dizi politika notu hazırlanmıştır:

- “*Asimetrik Büyüme ve Cari Açık İlişkisi*” üzerine politika notu hazırlanmıştır. Bu politika notu sektörel dönüşüm sonucu büyüyen sektörlerin daha çok ithal ara malı talep etmesinin cari açığındaki rolünü incelemektedir.
- “*Küresel Ekonomiyi 2006’da Neler Bekliyor?*” konulu politika notu 2006 yılı için küresel ekonomideki beklentileri içermektedir.
- “*İstikrar Ortamının ve Küresel Ekonomiye Entegrasyonun Türkiye’ye Getirdikleri: Yapısal Dönüşüm Süreci ve Riskler*” başlıklı bir politika notu 2001’den sonra hızlanmış olan yapısal dönüşüm sürecinin dinamiklerini analiz etmektedir.

Şirketler kesiminin uyumu çalışmaları kapsamında ayrıca, karar alıcıların şirketler kesiminin yeni dönüşüm sürecine uyumu hakkında bilgilendirilmesine yönelik bir dizi sunum ve toplantı gerçekleştirilmiştir:

- TEPAV heyeti tarafından Konya Ticaret Odası Meclis üyelerine Türkiye ekonomisinin son durumu, önümüzdeki dönemde Türkiye’nin karşılaşabileceği riskler, alınması gereken tedbirler, uluslararası ilişkiler, Orta Doğu ve ABD ile ilişkiler ile Avrupa Birliği süreci ilgili bir sunum yapılmıştır.
- Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Ankara’da yerleşik ekonomi ve ticaret müşavirlerinin 26 Nisan 2006 tarihinde yaptıkları toplantıda “*Structural Transformation of the Turkish Economy: The New Agenda for Adjustment, Risk Management and Competitiveness*” konulu bir sunum yapılmıştır. Sunumda, Türkiye ekonomisinin özellikle 1990’ların başından itibaren geçirdiği yapısal dönüşüm süreci ve bu süreç içinde yaşanan krizlerin ortaya çıkardığı riskler, fırsatlar ve reform girişimleri hakkında bilgi verilmiş, yaşanan değişim sürecinin ekonomiye yansımaları konusuna değinilerek, sektörel değişimler, rekabet ortamı ve Avrupa Birliği ile entegrasyon süreci açısından değerlendirmeler yapılmıştır.

I. Ekonomik Gündem Çalışmaları

Ekonomik gündemi oluşturan konularda yapılan araştırma sonuçlarını özetleyen politika notları ve değerlendirme notları hazırlanmasına 2006 yılında ağırlık verilmiştir. Bu kapsamdaki çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

- Ekonomi gündeminin en başında yer alan kur tartışmalarında kurun aşırı değerli olup olmadığına dair bir değerlendirme yapılmıştır. Hazırlanan “*Kur Gerçekten Değerli mi?*” konulu politika notunda, Türkiye’deki değerlenmelerin ne zaman “aşırı” olduğunu tanımlanmaya ve yaşanması muhtemel düzeltmelerin yapısı incelenmeye çalışılmıştır.
- Dünya Bankası’nın 2006 yılı tahminlerini ve göç konusundaki görüşlerini içeren “*Global Economic Prospects*” adlı raporun akademisyenlere, bürokratlara ve medyaya tanıtım toplantısı 20 Ocak tarihinde yapılmıştır.
- Dünya Bankası’nın Türkiye için yayımladığı ülke raporundaki (Country Economic Memorandum) bulguları özetleyen, değerlendiren ve bu bulguların önemini ve anlamını

tartışan “A Short Commentary on the World Bank’s Country Economic Memorandum for Turkey, 2006” konulu bir politika notu hazırlanmıştır.

- Enflasyon hedeflemesi rejimi uygulayan gelişmiş ekonomilerin bu rejimi uygulamayanlara göre sağladığı avantajların neler olduğunu araştıran “*Enflasyon Hedeflemesi Neyi Değiştirir? Sanayileşmiş Ülkelerden Örnekler*” başlıklı akademik çalışma tamamlanmıştır.
- CNBC-e enflasyon anketi sonuçlarına dayanarak Mayıs ayından bu yana yaşanan çalkantıların enflasyon beklentilerinin üzerine etkisini analiz eden bir politika notu hazırlanmıştır.
- Organize sanayi bölgeleri tartışmasının bilgi içeriğine katkıda bulunmak ve sağlıklı bir çerçeve sunmak amacıyla bir politika notu hazırlanmıştır.
- “*Current Situation of Public Sector Reforms in Turkey and Future Implications*” başlıklı değerlendirme notunda, kamu yönetimi reformunun geldiği aşama değerlendirilerek TEPAV’ın kamu yönetimi reformu ve yerleşme konusunda gerçekleştirdiği kapasite geliştirme programları hakkında bilgi verilmektedir. Not, Dünya Bankası’nın Washington ve Türkiye ofisinden ilgili sektör yöneticilerine iletilmiştir.
- Dünya Bankası, Independent Evaluation Group tarafından hazırlanan “Doğal Afetler, Kalkınmanın Önündeki Engeller” (*Hazards of Nature, Risks to Development*) başlıklı raporun Türkiye kamuoyu ile paylaşımı, 18 Mayıs 2006 tarihinde Ankara’da düzenlenen bir konferans ile gerçekleştirilmiştir.
- Dünya Bankası’nın “*KKTC’nin Dış Ticareti*” konulu raporunun kritiğini yapan bir rapor yazılmıştır.

I. Dış Politika Etütleri

A. Sivil Toplum ve Özel Sektör Kuruluşları Arasında Ağ Oluşturma Çalışmaları

A.1 TOBB-BİS Girişimi ve Orta Doğu Sanayi Geliştirme Merkezi (MECID)

Diğer adı TOBB-BİS (Barış İçin Sanayi) olan Filistin Serbest Sanayi Bölgesi’nin Yeniden Canlandırılması Projesi, Nisan 2005’de Ankara’da ilk toplantısı gerçekleşen Ankara Forumu’nun örnek bir girişimi olarak ortaya çıkmıştır. Üç ülkenin iş destek kuruluşları arasında diyalog mekanizması oluşturulması amacıyla tesis edilen Ankara Forumu’nun 8 Haziran 2005 tarihinde Kudüs’te gerçekleştirilen ikinci toplantısında, eski adıyla Erez, yeni adıyla Filistin Serbest Sanayi Bölgesi’nin (PIFZ) Yeniden Canlandırılması Projesi’nin hayata geçirilmesine karar verilmiştir.

Bölgenin yeniden canlandırılmasının TOBB-BİS isimli İstanbul’da kurulmuş ve Filistin’de kayıt altına alınma işlemleri sürmekte olan bir şirket tarafından üstlenildiği Proje kapsamında, Türkiye ile İsrail ve Filistin arasında ayrı ayrı mutabakat zabıtları imzalanmıştır. Filistin mutabakat metinleri 4 Ocak 2006 tarihinde Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Abdullah Gül ile Filistin Ulusal Yönetimi Dışişleri Bakanı Nasser al-Qidwa tarafından Ramallah’da, Türkiye ile İsrail arasındaki mutabakat metni ise 5 Ocak 2006 tarihinde Kudüs’te Abdullah Gül ile İsrail Dışişleri Bakanı Silvan Shalom arasında

imzalanmıştır. Böylelikle Proje'nin yürütülmesi için gerekli olan politik destek ispatlanmıştır.

Bu metinlerin imzalanmasının ardından teknik çalışmalar başlatılmış, altyapı çalışmaları için detaylı tasarım raporu, yol uygulama, saha düzenleme, içme suyu, atık su, yağmursuyu, elektrik ve telekomünikasyon konu başlıklarında projelendirmeler tamamlanmıştır. Yatırım promosyonu aktiviteleri çerçevesinde Mayıs 2006'da Paris'deki OECD Forum 2006 çerçevesinde TOBB-BİS girişimini tanıtıcı bir oturum düzenlenmiştir. Yine yatırım promosyonunun bir parçası olarak, İsrail ve Filistin arasındaki ekonomik sorunlara çözümler önermek amacıyla teknik raporlar hazırlayan Aix Grubu'nun 16-17 Kasım 2006'da İstanbul'da düzenlenen toplantısına TİKA'nın da işbirliği ile destek sağlanmıştır. TOBB-BİS Projesi'ne bu dönem boyunca uluslararası camiadan destek sağlanması için de girişimlerde bulunulmuştur. Dünya Bankası Eski Başkanı ve Quartet'in Gazze Özel Temsilcisi olarak görev yapmış James Wolfensohn, Dünya Bankası Başkanı Paul Wolfowitz, AB'nin Orta Doğu Barış Süreci Temsilcisi Mark Otte, Genişlemeden Sorumlu AB Komiseri Olli Rehn, AB Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikası Temsilcisi Javier Solana, Dünya Bankası OPIC ve MİGA yetkilileri projeye destek sağlamak için görüşülen kişilerden bazılarıdır.

Tüm bu gelişmelere rağmen, 2006 yılında önce Filistin sonra İsrail'deki seçimler, Haziran sonunda gerçekleşen İsrail'in Gazze operasyonu ve 12 Temmuz'da Lübnan'da başlayan savaş nedeniyle proje istenilen hızda ilerleyememiştir. Bunların sonucu olarak Filistin ekonomisi çöküntüye uğramış ve güçlüğüle oluşturulmuş kurumsal yapı ikinci kez çökme tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Tüm bu kötü gelişmelerin olumlu sonuçları da olmuştur. Bu olumlu sonuçlardan bir tanesi, İsrail'in tek taraflı geri çekilmenin işe yaramadığını anlamasıdır. İkinci gelişme ise gerek İsrail, gerekse Filistin tarafında Gazze'de iş imkanı yaratacak projelerin öneminin daha iyi kavranmasıdır. Bu nedenle TOBB-BİS girişiminin 2007 yılında da aktivitelerine hızla devam etmesi beklenmektedir.

B. Avrupa Birliği Çalışmaları

B.1 Avrupa ile İletişim

B.1.a Yerel Gazeteci Eğitim Programı

Projenin amacı yerel basın mensuplarına, Türkiye'nin içinde yer alacağı Avrupa Birliği müzakere süreci konularında donanım kazandırmak, Türkiye'de yaşanan dönüşüm sürecini ortaya koymak ve ekonomimizin küreselleşmeye entegrasyonunu nasıl en sağlıklı biçimde gerçekleştirebileceğini yerel basın mensuplarıyla tartışmaktır. 81 ilde yaklaşık 2 bin 430 yerel medya mensubuna yönelik olarak devam edecek olan proje seminerlerin sonunda, haber-makale yarışması düzenlenecek, dereceye giren gazeteciler Brüksel gezisine davet edilecek ve çeşitli ödüller verilecektir.

TOBB tarafından düzenlenen ve TEPAV tarafından yürütülen '*AB Sürecinde Yerel Medya Eğitim Projesi*'nin tanıtımı amacıyla 14 Eylül 2006 tarihinde TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde yapılan basın toplantısına Devlet Bakanı ve Baş müzakereci Ali Babacan, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı B.E. Hansjörg Kretschmer ve TEPAV Direktörü Güven Sak katılmışlar ve birer konuşma yapmışlardır. Aynı gün Proje kapsamındaki ilk seminer de gerçekleştirilmiştir.

Proje'nin ikinci toplantısı 2 Aralık 2006 tarihinde Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nda üçüncü toplantısı ise 18 Aralık 2006 tarihinde Trabzon'da gerçekleştirilmiştir. 2007 yılı içinde, Proje'nin, çok sayıda ildeki yerel medya mensuplarına eğitim seminerleri şeklinde devam etmesi planlanmaktadır.

B.1.b Avrupa ile Sivil Diyalogun Geliştirilmesi Projesi

Bu Proje'nin birinci ayağında, Avrupalı gazetecilerin Türkiye'ye davet edilerek Türkiye'yi tanıtıcı programların yapılması ve grubun Türk meslektaşları ile görüş alış-verişinde bulunabileceği bir platform yaratılması yer almaktadır. Projenin diğer ayağı farklı meslek gruplarındaki uzmanlar için benzer programlar gerçekleştirmeyi öngörmektedir.

B.2 AB Müzakerelerine Hazırlık Projesi

AB ile müzakerelerin yürütüldüğü süreç, Türkiye'nin AB müktesebatına uyum sağlaması için kendi içinde pek çok çalışma yapmasını gerektirmektedir. Ancak böylelikle Türkiye'nin programlı ve sağlıklı bir müzakere süreci geçirmesi söz konusu olabilecektir. Bu çerçevede Türkiye'de müzakere süreci ve müktesebatın üstlenilmesi ile ilgili görüş hazırlamak ve öneriler getirmek üzere kurum ve kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesine de ihtiyaç vardır. TEPAV bu bilinçle 2006 yılında AB müzakere sürecinde kapasite geliştirme çalışmalarına önem vermiştir.

B.2.a AB Müzakerelerinde Etki Analizi Yapmak ve Görüş Hazırlamak Üzere Kapasite Geliştirme Projesi

TEPAV, AB'ye tam üyelik sürecine destek olmak amacıyla tarama sürecinde ön plana çıkan bazı müzakere başlıklarına ilişkin çalışmalar yürütmüştür.

Eğitim ve Kültür başlığının müzakere pozisyon belgesinin hazırlanması aşamasında belgeye katkıda bulunmak ve Türkiye'de eğitim sektörünün mevcut durumunu Avrupa Birliği'ne uyum perspektifinde tartışmak üzere '*AB Müzakere Sürecinde Eğitim ve Kültür*' başlıklı bir politika notu hazırlanmıştır. Çalışmada, Türkiye'deki genç nüfusun ekonomik dönüşüm sürecine katkıda bulunması yönelik olarak AB sürecinde eğitim sektörünün önemi vurgulanmaktadır.

Çevre başlığının, Türkiye'nin AB ile müzakere sürecinde özellikle özel sektörü etkileyecek olması sebebiyle, AB çevre müktesebatına uyum sağlanmasında bu süreçten etkilenecek sektörleri ve bu sektörlerin nasıl etkileneceğini ortaya koymaya yönelik Rapor '*AB Çevre Müzakerelerinde Türkiye*' başlığı ile yayımlanmıştır.

Türkiye'deki özel sektörün önemli bir kısmını KOBİ'lerin oluşturduğu göz önünde bulundurularak '*AB Mevzuatının KOBİ'lere İlişkin Başlıkları ve İlgili Kuruluşlar*' başlıklı değerlendirme notu hazırlanarak, KOBİ'lerin AB müzakere sürecinde hangi müzakere başlıklarından ne şekilde etkilenecekleri irdelenmiştir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde *Rekabet Politikası* oldukça önemli bir konudur. Bu çerçevede, söz konusu başlığın iki temel alt başlığından biri olan devlet yardımlarını düzenleyen müktesebat dâhilinde '*Şirket Kurtarma ve Yeniden Yapılandırma Yardımları*' düzenlenmektedir. Özellikle şirketler kesimi için önemli olan bu konuda Dr. Uğur Emek tarafından yazılan '*Avrupa Birliği'nde Şirket Kurtarma ve Yeniden Yapılandırma Yardımları*' başlıklı rapor yayımlanmış ve yapılan tanıtım toplantısı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Türkiye'nin müzakere sürecinde, AB müktesebatı ile uyumda üçüncü başlık olan “*İş Kurma ve Hizmet Sunumu Serbestisi*” altında postacılık sektörünün yeniden yapılandırılmasına ilişkin olarak “*Türk Postacılık Sisteminin AB Müktesebatına Uyumlaştırılması*” başlıklı politika notu hazırlanmıştır. Politika notu, mevzuat uyumu, pazarın serbestleştirilmesi ve ulusal düzenleyici makamın kurulmasına ilişkin yaşanan sorunları ele almakta, bu sorunlara Avrupa Komisyonu'nun bakışını irdelemektedir. Notta ayrıca, postacılık hizmetlerine ilişkin genel geçer kavramlar olan, “*Evreysel Hizmet Zorunluluğu*” ve “*Doğal Tekel*” gibi konular etrafıca ele alınarak, bu kavramlara yönelik bakış açısında AB ve Türkiye arasındaki farklılıklara değinilmektedir. Ayrıca, postacılık pazarının rekabete açılmasında yaşanan sıkıntıların salt ekonomik kaygılardan kaynaklanmadığı, liberalleşme anlamında yaşanan ataletin büyük bir bölümünün üst yargının dönüşüm sürecini içselleştirmede yaşadığı sıkıntılardan da kaynaklandığı vurgulanmaktadır.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne olan taahhütlerinin bir sonucu olarak, 2006 yılında demir - çelik sektörünün yeniden yapılandırılması gündeme gelmiştir. Türkiye ekonomisinin gelişimi için hayati önem taşıyan çelik sektörünün rekabet gücünü artırması ve bu amaca yönelik yeniden yapılanıp modernizasyon yatırımlarını gerçekleştirilmesi amacıyla “*Çelik Sektörünün Yeniden Yapılandırma Programı Taslağı*” hazırlanmıştır. TEPAV, demir - çelik sektörünün yeniden yapılandırılması sürecine gerek akademisyenleri, sektör temsilcilerini ve ilgili kamu kurumlarının temsilcilerini bir araya getiren toplantılar düzenleyerek ortak akılda buluşulmasına katkıda bulunmuştur.

Türkiye'nin AB'ye tam üye olacağı tarihin belirlenmesinde bütçe dönemlerinin önemi göz önünde bulundurularak hazırlanan “*Avrupa Birliği'nin 2006 – 2013 Mali Perspektifi'nin Oluşumu, Geleneksel Uzlaşmazlık Alanları ve Türkiye Üzerine Olası Etkileri*” başlıklı politika notu, 15–16 Aralık 2005 tarihindeki AB Zirvesi'nde ortaya çıkan bütçe uzlaşmazlığına ilişkin araştırma sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barosso'nun 26 Eylül 2006 tarihinde yaptığı bir açıklamada, Birliğin anayasa sorununu çözmeden genişlemeye gitmesinin akıllıca olmadığını, Romanya ve Bulgaristan'ın ardından bu sürecin bir süre durdurulması gerektiğini belirtmesi, kamuoyunda Hırvatistan ve Türkiye'nin üyelikleri konusunda soru işaretleri yaratmıştır. Barosso'nun yaptığı açıklamaların değerlendirilmesi ve Türkiye'nin üyeliği ile ilgili olarak AB genişleme sürecinin incelenmesi amacıyla hazırlanan değerlendirme notu “*Avrupa Birliği Sürecinde Önemli Olan Türkiye'nin Kararlılığıdır*” başlığını taşımaktadır.

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde siyasi kriterler alanında Türkiye'nin yerine getirilmesi gereken yükümlülükleri bulunmaktadır. Yasal düzenlemelerdeki eksikliklerin ve uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi için siyasi reform sürecinin sürdürülmesi önem taşımaktadır. “*Türkiye'de Siyasi Reform Süreci*” başlıklı değerlendirme notu, 2005 yılı Türkiye İlerleme Raporu'nda belirtilen siyasi reformlara Türkiye'nin 9. Uyum Paketi ile ne ölçüde cevap verdiğini açıklayıcı niteliktedir.

Hollandalı Hıristiyan Demokrat Parlamenter Camiel Eurlings tarafından hazırlanan Türkiye Raporu, 27 Eylül 2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir. Raporda, Türkiye'nin insan hakları ihlalleri, azınlıklar meselesi, sivil – ordu ilişkisi ve Ermeni soykırımı iddiaları gibi birçok hassas konuya yer verilmesi Türk kamuoyunda yoğun bir rahatsızlık yaratmıştır. “*Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye Raporunu Nasıl Değerlendirmeli?*” başlıklı değerlendirme notu ile Avrupa Parlamentosu Raporu'nun

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri üzerinde ne denli etkisi olacağı analiz edilmiştir.

Ayrıca, hazırlanan üç değerlendirme notu ile Avrupa Parlamentosu tarafından 8 Kasım 2006 tarihinde kabul edilen Türkiye Raporu, 2006 Türkiye İlerleme Raporu ve Genişleme Strateji Belgesi irdelenmiştir.

B.2.b Avrupa Birliği Müzakere Başlıklarına İlişkin Etki Analizleri

Müzakere başlıklarına ilişkin etki analizi çalışmalarına zemin hazırlamak üzere Ekonomi Etütleri tarafından genel denge ve kısmi denge çalışmaları TEPAV-MOD projesi kapsamında sürdürülmektedir. Bunun yanı sıra “*Avrupa Birliği Bilgi Köprüleri Programına hazırlanan AB Müktesebatına Uyum Sürecinde Etki Analizi Kapasitesini Güçlendirerek Çevre Başlığında Uygulama ve Farkındalık Yaratma Projesi*” Komisyon'dan hibe almaya hak kazanmıştır. 2007 yılı başında uygulamaya konulacak Proje ile çevre başlığında başlatılacak etki analizi çalışmaları sektörel çalışmalar ile müzakere başlıklarına yönelik diğer çalışmalar için de örnek teşkil edecektir.

B.2.c Avrupa Kurumlarında Staj Programı

AB ile müzakere sürecinde araştırmacıların kapasitesini artırmaya yönelik olarak Avrupa kurumlarındaki staj programlarına katılmak üzere ön çalışmalar yapılmıştır

B.2.d Tematik Toplantılar

Türkiye'nin Avrupa ile güçlü bir işbirliği geliştirmesine yönelik çalışmalar kapsamında Almanya Hessen Eyalet Parlamentosu SPD üyelerinden oluşan bir heyet konuk edilmiştir. Türkiye'nin AB üyelik müzakereleri sürecine ilişkin SPD perspektifi, yerel yönetimlerin güçlenmesinde sanayi ve ticaret odalarının ne tür roller oynayabileceği, Türkiye'deki çalışan nüfusun dinamikleri, kalifiye işgücünün önemi, kadınların işgücüne katılımı ve genç nüfusun mesleki becerileri ile ilgili konular toplantıda tartışılmıştır.

B.3 Avrupa'daki STK'lar İle İşbirliği ve Ağ Oluşturma

AB ile bütünleşme sürecinde Avrupa'daki sivil toplum kuruluşları ile işbirliği geliştirme ve ağ oluşturmanın önemini göz önünde bulundurarak 2006 yılı içinde pek çok çalışma gerçekleştirilmiştir. Düşünce kuruluşları ile ağ oluşturulması her iki tarafın birbirini daha iyi tanımasını sağlayarak, ilişkilerde ortaya çıkabilecek gerginliklerin azaltılmasına yönelik sonuçlar doğurmaktadır. Bu çerçevede, ortak işbirliği programları ve toplantılar düzenlemek suretiyle Avrupa ile Türkiye arasındaki bağların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

B.3.A Düşünce Kuruluşları İle Ağ Kurma Çalışmaları

TEPAV'ın Avrupa'nın önde gelen düşünce kuruluşları ile işbirliği fırsatlarını geliştirmek ve daha geniş bir iletişim ağı oluşturmak amacıyla başlatılan çalışmalara 2006 yılında da devam edilmiştir. Amaç, bu kuruluşlarla ortak toplantılar gerçekleştirmek, akademik araştırmalar ve yayınlar yapmak, araştırmacı değişim programlarını hayata geçirmektir. Bu amaç doğrultusunda dünyanın saygın üniversitelerinden London School of Economics'in Avrupa Enstitüsü bünyesinde kurulan “*Çağdaş Türk Çalışmaları Kürsüsü*” TOBB'nin katkıları ile 27 Ekim 2005 tarihinde açılmıştır. Henüz fiilen faaliyete geçmeyen kürsü; sosyal bilimler ve özellikle siyasi ekonomi alanında faaliyet gösterecektir. Kürsünün ana

kuruluş amacı; Avrupa kamuoyunda çağdaş Türkiye ve Türkiye-AB ilişkileri hakkında farkındalık yaratmak, Avrupa'nın siyasi, diplomatik, medya ve iş dünyası çevrelerinin çağdaş Türkiye algısını güçlendirmek ve bu suretle politika tercihlerini müspet yönde etkilemektir.

SEESOX işbirliği toplantısı kapsamında Oxford Üniversitesi Güneydoğu Avrupa Çalışmaları Merkezi, ODTÜ ve TOBB ETÜ arasında geliştirilmesi düşünülen işbirliği programının gerçekleştirilmesi için Oxford Üniversitesi'nde görüşmeler yapılmıştır. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin AB ile daha sıkı bağlar kurmasını hedefleyen bu girişim ile öğrenci ve akademisyen değişimi, sertifika programları, ortak araştırmalar yapılması gibi faaliyetler planlanmaktadır.

B.3.b AB Uyum Süreci Değerlendirme Toplantıları

AB uyum sürecinde, gelişmeleri değerlendirilmesine yönelik olarak Dr. Nathalie Tocci'nin baş konuşmacı olarak katıldığı "*Avrupa Birliği'nin Hazmetme Kapasitesi ve Türkiye*" konulu bir yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir. Bu kapsamda AB ve Türkiye arasındaki ilişkiler, İlerleme Raporu'nun unsurları, AB'nin hazmetme kapasitesi ve Kıbrıs sorunu ile ilgili görüşler ifade edilmiştir.

TEPAV 18 Ekim 2006 tarihinde, TOBB ETÜ ile ortaklaşa olarak "*Avrupa Birliği'nde Değişen Dinamikler*" konulu bir çalıştay düzenlemiştir. Çalıştayda, alanında uzman akademisyenler ile AB'nin içyapısı, dış ilişkileri ve küresel aktör olarak AB konuları tartışılmıştır. Tüm gün süren çalıştayda AB'nin ekonomik siyasi, sosyo-kültürel dinamikleri ele alınırken, ortak politika alanları ve ABD ile ilişkileri de analiz edilmiştir. Çalıştay, TEPAV'ın 21 Mart 2006'da düzenlediği "*AB-ABD-Türkiye: İlişkiler Nereye Gidiyor*" konulu çalıştayın devamı niteliğinde organize edilmiştir.

B.3.d AB'nin İşgücü Piyasası ve Demografik Yapısı ile ilgili Çalışmalar

AB'nin geleceğine yönelik tartışmaların arttığı günümüzde AB işgücü piyasasının ve nüfus yapısının geleceğine yönelik projeler hazırlanması için ön hazırlık niteliğinde çalışmalar yapılmıştır.

C. Dışsal Risk Alanlarına Yönelik Çalışmalar

C.1 Kıbrıs Çalışmaları

AB ile yürütülen katılım müzakerelerinin önündeki en büyük risk alanı olan Kıbrıs sorununun çeşitli boyutlarını incelemek üzere TEPAV bünyesinde Prof. Dr. Tuğrul Arat başkanlığında Kıbrıs Çalışma Grubu kurulmuştur. Kıbrıs sorununun değişen parametrelerini göz önünde bulundurarak çalışmalarını disiplinler arası bir yaklaşımla yürüten TEPAV, Kıbrıs Türkleri'nin maruz kaldığı ekonomik izolasyonların hukuki ve siyasi zeminin yeniden gözden geçirilmesini amaçlamaktadır. Bugüne dek sürdürülen çalışmalar kapsamında, izolasyonların iktisadi boyutunu ele alan bir rapor hazırlanmış, bireysel hak arama girişimlerine teknik destek sağlanmış ve Türk limanlarının Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) ile bağlantılı ulaşım araçlarına açılması konusunda kapsamlı bir rapor hazırlamıştır.

Kıbrıs Türkleri'nin insan hakları alanında maruz kaldıkları ihlalleri tespit etmek, bu ihlaller hususunda dünya kamuoyunda bir farkındalık yaratmak ve tespit edilen dava konuları hakkında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde girişimlerde bulunulmasına yardımcı

olmak amacıyla 2005 yılında başlatılan Proje kapsamında 2 Ocak 2006 tarihinde Lefkoşa'da dar katılımlı bir toplantı düzenlenmiştir.

KKTC'ye yönelik ekonomik izolasyonları kaldıracak yeni hukuki zeminler oluşturulmasına duyulan ihtiyaç konusunda dünya kamuoyunda bir farkındalık yaratmak amacıyla 3 Ocak 2006 tarihinde Lefkoşa'da "*Yeşilhat Sonrası KKTC'de Ekonomik Gelişmeler*" konulu bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Başbakanlık Dış Politika Başdanışmanı Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun ana konuşmacı olarak katıldığı "*AB Sürecinde Türkiye'nin Kıbrıs Politikası*" konulu yuvarlak masa toplantısı 15 Şubat'ta yapılmıştır.

International Crisis Group'un Kıbrıs sürecinde çözüm arayışları ile ilgili olarak 8 Mart 2006'da yayımladığı Rapor "*Kıbrıs Çıkmazı: Bundan Sonrası*" başlıklı bir değerlendirme notu ile irdelenmiştir.

24 Nisan 2006 tarihinde Avrupa Komisyonu Hukuk Müşaviri Prof. Dr. Frank Hoffmeister'in ana konuşmacı olarak katıldığı yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirilmiştir.

7 ve 22 Haziran 2006 tarihlerinde, sadece liman ve havaalanlarının GKRY bandıralı ulaşım araçlarına açılmasının hukuki ve siyasi boyutunu tartışmak amacıyla dar katılımlı *Kıbrıs Çalıştayları* gerçekleştirmiştir.

Çalışma grubu, Ağustos ayı içinde "*Türkiye Limanlarının GKRY İle Bağlantılı Gemilere Açılması Sorunu*" başlıklı hukuki mütalaasını tamamlayarak, doğrudan Dışişleri Bakanlığı İkili İlişkilerden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı Ertuğrul Apakan'a iletmıştır. Müsteşar Yardımcısı ile 10 Ağustos'ta yapılan görüşmede, TEPAV ve Dışişleri Bakanlığı'nın eşgüdümünün sağlanması ve ortak faaliyetler yürütmesi hususunda fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Çalışma grubunun faaliyetleri kapsamında 15 Eylül 2006 tarihinde Avrupa Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu Komisyoneri Olli Rehn'in Kıbrıs ve Türkiye özel danışmanı Büyükelçi Jaakko Blomberg'in de katılımı ile gerçekleşen, "*AB Müzakere Sürecinde Olası Bir Tren Kazası Nasıl Önlenebilir?*" konulu bir yuvarlak masa toplantısında kısa vadede müzakereler önündeki en büyük kriz alanı olarak görünen Kıbrıs sorununun geleceği tartışılmıştır.

TEPAV, Kıbrıs çalışmaları kapsamında 9 Ekim 2006 tarihinde Ankara'da, KKTC Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Serdar Denktaş'ın baş konuşmacı olarak katıldığı ve 12 Ekim 2006 tarihinde İstanbul'da KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'ın Kıbrıs sorununa ilişkin yaşanan son gelişmeleri ve Brüksel ziyareti süresince edindiği izlenimlerini paylaştığı birer yuvarlak masa toplantısı düzenlemiştir. Düzenlenen toplantılarda KKTC sorununa yaklaşımlar üzerinde durulmuş ve gündemdeki Finlandiya Dönem Başkanlığı'nın önerisi de değerlendirilerek karşılıklı görüş alış-verişinde bulunulmuştur.

Kıbrıs çalışmaları kapsamında 28 Kasım 2006 tarihinde gerçekleştirilen çalıştayda New York Üniversitesi Jean Monnet Kürsüsü Başkanı Prof. JHH Weiler'in kaleme aldığı "*Rethinking the Cyprus Problem: A European Approach*" başlıklı makalesi incelenmiştir. Çalışmaya TOBB ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi öğretim üyeleri; Prof. Dr. Tuğrul Arat, Prof. Dr. Mustafa Aydın ve Prof. Dr. Hüseyin Pazarıcı'nın yanı sıra Ankara Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Sanem Baykal ve Doğu Akdeniz Üniversitesi öğretim üyesi

Yrd. Doç. Dr. Kudret Özersay katılmıştır. Annan Planı ile ortaya konan BM parametrelerinin ve ilkelerinin işlevselliğinin incelendiği çalışma TEPAV'ın bu alanda önümüzdeki dönemde gerçekleştireceği çalışmaların çıkış noktasını oluşturacaktır. Bu noktadan hareketle, TEPAV – Kıbrıs projesi kapsamında Annan Planı ile belirlenen BM parametrelerinin Topluluk Hukuku'na uygunluğunu ve işlevselliğini inceleyecek daimi bir çalışma grubu kurulması planlanmaktadır.

C.2 ABD ile İlişkiler Çalışmaları

Türkiye ile ABD arasındaki ilişki, çok geniş bir yelpazede seyreden ve değişik alanları içine alan bir ilişkidir. Irak konusu, Türkiye ile ABD arasındaki ilişkilerde gerginlik meydana getirmiş olsa da Türkiye ve ABD arasında çok yönlü ilişkiler devam etmektedir. ABD, Türkiye'nin AB sürecini desteklemiş, Kıbrıs sorunu ile ilgili katkıda bulunmuş ve Türkiye'nin ekonomik dönüşüm sürecinde etkili olmuştur. Ancak ABD'nin Irak politikası, Türkiye hükümeti ve sokaktaki Türk vatandaşları tarafından büyük tepki ile karşılanmış, iki ülke arasında uzun yıllar süregelen dostluk ve işbirliği, Türkiye'nin Irak operasyonu sırasında kendi topraklarını kullanma iznini Amerikalılara vermemesi ile sekteye uğramıştır. TEPAV iki ülke arasındaki ilişkileri tekrar güçlendirecek, iki tarafın birbirlerini daha iyi anlamalarına katkıda bulunabilecek ve her iki ülkedeki karar alıcılara ilişkilerin geliştirilmesi konusunda yön verebilecek çalışmalar yürütmeye önem vermektedir.

2006 yılında, ABD ile ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla ABD'de ve Türkiye'de çeşitli faaliyetler düzenlenmiştir. Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı gibi uluslararası kurumlar ziyaret edilerek üst düzey yetkililer ile işbirliğini geliştirmek amaçlı görüşmelerde bulunulmuştur. Türkiye ile ABD arasında eğitim, bilim ve teknoloji alanlarında işbirliğinin gelişmesine yardımcı olmayı hedefleyen ve Turkish American Scientists and Scholars Association (TASSA) tarafından 25–26 Mart tarihlerinde Philadelphia/Drexel Üniversitesi'nde düzenlenen "*Topluma Yarar İçin Bilgi ve Yenilikçilik*" konulu konferansa TOBB-ETÜ Rektörü Prof. Dr. Tahsin Kesici ile TOBB-ETÜ Rektör Yardımcısı ve TEPAV | EPRI Direktörü Prof. Dr. Güven Sak katılmışlardır. Türk-Amerikan ilişkilerini teknoloji, savunma, ticaret ve kültür alanlarında geliştirmeye yönelik bir misyon benimseyen Türk Amerikan İş Konseyi'nin (American-Turkish Association) Washington'da gerçekleştirilen yıllık konferansı TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu ve TEPAV | EPRI Direktörü Güven Sak katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Türk-Amerikan ilişkilerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması amacıyla düzenlenen bu toplantılarda TEPAV, işbirliği olanaklarının yaratılması için çalışmalar sürdürmüştür.

TEPAV, düzenlediği çeşitli toplantılarla Türk-Amerikan ilişkilerini değerlendirmeye yönelik çalışmalarda da bulunmuştur. Bu kapsamda ABD Büyükelçiliği ile TEPAV tarafından düzenlenen ve ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Kıdemli Danışmanı Rich Mills'in katıldığı "*Uluslararası Ticaret Politikası*" konulu yuvarlak masa toplantısı 7 Şubat'ta Ankara'da yapılmıştır.

Ayrıca, Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Washington temsilcisi Abdullah Akyüz'ün konuşmacı olarak katıldığı "*Amerikan Ara Seçimlerinin Türk-Amerikan İlişkileri Üzerine Olası Etkileri*" konulu yuvarlak masa toplantısı ile 1 Kasım 2006 tarihinde Amerika'daki saygın düşünce kuruluşlarından Center for Strategic and International Studies Türkiye Projesi Direktörü Bülent Alırıza'nın konuşmacı olduğu "*Son Gelişmeler Işığında Türk-Amerikan İlişkileri*" konulu yuvarlak masa toplantıları düzenlenmiştir. Amerikan ara seçimlerinin Türk-Amerikan ilişkilerine etkilerini tartışmak amacıyla düzenlenen bu toplantılarda Orta Doğu'daki gelişmeler, İran, Lübnan ve

Filistin’de meydana gelen olaylar, Kıbrıs meselesi gibi uluslararası ilişkilerde gündemi oluşturan konulara ve ABD’nin söz konusu alanlarla ilgili yaklaşımlarına değinilmiştir.

C.3 Avrasya Çalışmaları

Çin’in Dünya Ticaret Örgütü üyesi olması ile birlikte artan ticaret hacmi, Avrupa’nın Türkiye üzerinden Çin’e ulaşmasını ve bu ülkeleri de transit ülke olarak kullanmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda, gerekli işbirliğinin kurulması kaçınılmazdır. Ülkelerdeki altyapı çalışmalarının yanı sıra, özellikle ulaştırma sektöründeki taşımacıların, gümrük ve ulaştırma yetkililerinin eğitime tabii tutulması önem taşımaktadır. Ülkelerdeki geçişlerin kolaylaştırılmasına yönelik uyumlaştırma çalışmaları, ortak tartı sistemi, ortak geçiş belgesi gibi sistemlerin oluşturulması ile en hızlı ve en kesintisiz ulaşım ağının kurulması mümkündür. TEPAV, bu sebeplerle Orta Asya ve Kafkaslar bölgelerinin artan önemini göz önünde bulundurarak bölgeye ilişkin toplantılar düzenlemekte ve ileriki dönemde gerçekleştirilebilecek projelerin altyapısını hazırlamaktadır.

Son dönemde Çin’in küresel ekonomik büyümenin lokomotifi durumuna gelmesi, ancak Çin limanlarının kapasitesinin yetersiz ve maliyetli olması nedeniyle Çin ile Avrupa arasında karayolu taşımacılığı bir alternatif olarak ön plana çıkmıştır. Ayrıca Türkiye’nin, Avrupa’nın en geniş TIR filosuna sahip olması ve AB ile gerçekleştirdiği gümrük birliğinin avantajlarını da kullanabilecek olması göz önüne alındığında “İpek Yolu’nun Yeniden Canlandırılması” Projesi büyük fırsatlar içermektedir. İpek Yolu Projesi’nin temel amacı Çin ile Avrupa arasında karayolu taşımacılığı ile mevcut ticaret potansiyelini artırmaktır. Bu bakış açısıyla Proje’nin, Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Örgütü (IRU) ile ortaklaşa hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Bu itibarla TEPAV, Cenevre’de düzenlenen IRU Avrasya Taşımacılık Projesi ile ilgili eğitim toplantısına katılmıştır.

Aynı zamanda bölge ile ilgili olarak düşünce kuruluşları ve organizasyonlar ile işbirliği olanaklarının artırılması üzerine çalışmalar sürdürülmüştür. Bu kapsamda, Gürcistan’ın “Ahıska Türklerinin Dönüşünden Sorumlu Devlet Komitesi Başkanı” ve “Çatışmaların Çözümünden Sorumlu Devlet Bakanı” Giorgi Khaindrava’nın katılımı ile TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü ve TEPAV ortaklığında “Kafkasya’daki Çatışmaların Barışçı Çözüm Yolları” başlıklı ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Tedo Japaridze’nin konuşmacı olarak katıldığı “Genişletilmiş Karadeniz Bölgesinin Geleceği: Fırsatlar ve Riskler” başlıklı birer yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Atina merkezli Uluslararası Karadeniz Çalışmaları Merkezi Direktörü Dr. Dimitris Triantaphyllou, TEPAV tarafından düzenlenen “Geniş Karadeniz Bölgesinin Geleceğine İlişkin Senaryolar” konulu yuvarlak masa toplantısına ana konuşmacı olarak katılmıştır.

Bunun haricinde TEPAV, Türk Devlet ve Toplulukları Dostluk Kardeşlik ve İşbirliği Vakfı ve TİKA ortaklığında düzenlenen toplantıya katılım sağlayarak “Avrasya’da İktisadi İşbirliği İmkânları: Fırsatlar ve Tehlikeler” başlıklı bir tebliğ sunmuştur.

C.4 Doğu Akdeniz Çalışmaları

Doğu Akdeniz bölgesi, Orta Doğu’yu Avrupa’ya bağlayan stratejik konumu nedeniyle artan öneme sahiptir. Söz konusu bölgenin önemi göz önünde bulundurularak, bölge ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çerçevede EuroMeSCo (Avrupa-Akdeniz Araştırma Komisyonu)’nun “Çeşitliliğe Dayanan Kapsayıcı Demokrasiye Doğru” başlıklı yıllık konferansına katılım sağlanmış ve bölgedeki düşünce kuruluşları ile ağ kurma çalışmalarında bulunulmuştur. Söz konusu çalışmalara önümüzdeki dönemde daha yoğun olarak devam edilmesi planlanmaktadır.

C.5 Orta Doğu Çalışmaları

Günümüzde Orta Doğu, çatışmaların yoğun olarak yaşandığı önemli bir bölgedir. ABD'nin bölgede artan varlığı ve müdahalesi, enerji kaynaklarının önemli bir kısmının bu bölgede bulunması gibi sebeplerle bölgenin önemi her geçen gün daha artmaktadır. Bu itibarla, düşünce kuruluşları ile işbirliği yaparak konu ile ilgili yetkili kişilerin, akademisyenlerin ve uzmanların katılımı ile çeşitli toplantılar düzenlemiştir. İran'ın bölge ve Türkiye için bir tehdit oluşturduğu göz önünde bulundurularak bu alandaki çalışmalara önem verilmiştir.

Center for Strategic and International Studies'in (CSIS), Türkiye Projesi Direktörü Bülent Ali Rıza'nın ana konuşmacı olarak katıldığı *"İran'daki Son Gelişmeler Işığında Türk-Amerikan İlişkileri"* konulu yuvarlak ilk masa toplantısı 14 Şubat 2006'da, ikinci yuvarlak masa toplantısı 27 Nisan 2006 tarihinde yapılmıştır. Söz konusu toplantılarda ABD ile İran arasındaki ilişkilerin seyri incelenerek, Türkiye'ye yansımaları tartışılmıştır. İran'ın nükleer enerji programı ile ilgili olarak ABD'nin duyduğu rahatsızlık ve bu durumun ilişkileri ne yönde etkilediği irdelenmiştir.

International Crisis Group İran analisti Karim Sadjadpour, Johns Hopkins Üniversitesi Öğretim Üyesi Ömer Taşpınar, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı Meliha Altunışık ve Gazeteci-Yazar Cengiz Çandar'ın konuşmacı olarak yer aldığı ve 21 Şubat 2006 tarihinde gerçekleştirilen *"Orta Doğu'da Yeni Bir Kriz? İran'ın Nükleer Faaliyetleri Bizi Nereye Götürüyor?"* konulu toplantıda, İran'da yaşanan son gelişmeler ışığında bölgede oluşan yeni parametreler değerlendirilmiş ve Türkiye'nin bu süreçte izlemesi muhtemel politika alternatifleri ele alınmıştır.

Bölgedeki önemli istikrarsızlık alanlarında Irak ile ilgili olarak da çeşitli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Oxford Üniversitesi St. Anthony's College uzmanlarından Dr. Philip Robins'in ana konuşmacı olarak katıldığı *"Irak'taki son gelişmeler ışığında Türk Dış Politikası"* konulu bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda Irak'taki son gelişmeler ile Irak'ın geleceği konularında yorumlarda bulunan Robins, ayrıca bu gelişmeler paralelinde Türk dış politikası hakkında da değerlendirmeler yapmıştır.

Irak ile ilgili olarak International Crisis Group Orta Doğu Projesi Direktörü Joost Hilterman ile sürdürülen düzenli yuvarlak masa toplantılarının üçüncüsü *"Kerkük Sorunu Nasıl Çözülür?"* başlığı altında gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Hilterman, son dönemde Irak'taki yeni hükümetin kurulması sonrasındaki politik durum, anayasayı gözden geçirme süreci ve "International Crisis Group" tarafından yayınlanacak olan Kerkük'ün geleceğine ilişkin rapor hakkında görüşlerini belirtmiştir.

TEPAV'ın Irak ile ilgili stratejik öngörü raporunun yazımı devam etmekte olup, 2007 yılının ilk aylarında tamamlanması planlanmaktadır. Raporun tamamlanmasının ardından geniş çaplı bir tanıtım toplantısı düzenlenmesi ve raporun ilgili çevreler ile paylaşılması sağlanacaktır.

İsrail'in Lübnan'ı işgalinin ardından TEPAV, Brüksel merkezli araştırma merkezlerinden Uluslararası Kriz Grubu kıdemli uzmanlarından Nicolas Pelham ve köşe yazarı ve siyaset bilimci Cengiz Çandar'ın katılımı ile *"Lübnan Krizi Sonrası: Kapılar Filistin'e mi Yoksa İran'a mı Açılıyor?"* konulu toplantıyı gerçekleştirmiştir.

Mart 2006'da gerçekleşen İsrail genel seçimlerinin İsrail-Filistin barış sürecine etkilerini açıklamak amacıyla *"İsrail Seçimlerine Bir Bakış: Bu Seçimler Barış Süreci İçin Ne İfade Ediyor?"* başlıklı bir değerlendirme notu hazırlanmıştır. Bu değerlendirme notu ile İsrail'de

seçimlerden sonra ortaya çıkacak yeni hükümetin İsrail-Filistin sorununa yaklaşımının ve barış sürecine muhtemel katkılarının ne yönde olacağını incelenmesi amaçlanmaktadır.

C.6 Gündem Toplantıları ve Diğer Faaliyetler

Enerji konusunun günümüzde artan önemi göz önünde bulundurularak TEPAV, Carleton Üniversitesi, Kanada Güvenlik ve İstihbarat Etütleri Merkezi Direktörü Prof. Martin Rudner ve Carleton Üniversitesi, Kanada Güvenlik ve İstihbarat Etütleri Merkezi Araştırmacısı Angela Gendron'ın konuk olduğu *"Irak Tehdidi Sonrası Dönemde Uluslararası Enerji Sektörünün Güvenliği"* konulu yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir. Rudner toplantıda "Kritik Ulusal Altyapı"yı irdeledikten sonra konu üzerine farklı yaklaşımları değerlendirirken enerji sektörünün önemi ve güvenliği perspektiflerini de göz önünde bulundurmıştır.

TEPAV, Avrupa'daki siyasi gelişmeleri yakından takip etmek amacıyla *"1 Ekim Seçimleri Öncesinde Avusturya'daki Türkler ve İç Siyasetteki Konumları"* konulu yuvarlak masa toplantısı düzenlemiştir. Avusturya-Türkiye ilişkilerinin değerlendirildiği toplantıda öncelikle ilişkilerin tarihsel gelişimi ele alınmış, ardından AB ile Türkiye arasındaki ilişkilere değinilerek Avusturya'nın bu süreçteki rolünden söz edilmiş ve Avusturya toplumunun yüzde 70'inin Türkiye'nin muhtemel üyeliğine karşı olmasından yola çıkılarak Avusturya ile Türkiye arasında iletişim stratejisi geliştirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Toplantıda Avusturya'da yaşayan Türklerin sosyal, ekonomik ve siyasi konularından da bahsedilerek Türklerin Avusturya'da yaşadıkları entegrasyon sorunlarına da değinilmiştir.

5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ve 27 Kasım 2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan *"Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu ve İş Konseyleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"* çerçevesinde işleyişini sürdüreceği olan DEİK'in kurucu üyeleri arasında TEPAV da yer almaktadır. 18 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleşen DEİK Genel Kurul'una TEPAV'ı temsilen, Dış Politika Etütleri Direktörü Derya Sevinç katılmıştır. DEİK'in 27 Eylül 2006 tarihinde İstanbul'da yaptığı toplantıya TEPAV Direktörü Güven Sak ve İstikrar Enstitüsü Direktörü Süreyya Serdengeçti katılmıştır. Toplantıda Güven Sak, DEİK'in küresel entegrasyon çerçevesinde yeniden yapılanmasının nasıl olabileceği, ülkelerle ikili ekonomik ilişkilere nasıl bakılması gerektiği ve TEPAV'ın bu konuda DEİK'e nasıl destek olabileceği konularını içeren bir sunum, Süreyya Serdengeçti ise TEPAV İstikrar Enstitüsü'nü tanıtıcı bir konuşma yapmıştır.

Dış Politika Etütleri, 2006 yılı boyunca gerek yurt içinde gerekse yurtdışında, faaliyet alanlarına yönelik olarak çeşitli kurum, kuruluşlar düzenlenen çok sayıda toplantıya katılım sağlamış, bu toplantılarda TEPAV'ı tanıtan veya güncel dış politika sorunlarına ilişkin çeşitli sunumlar yapmış, faaliyetlerini daha geniş çevreler ile paylaşma ve işbirliği konularında aktif olarak çalışmıştır.

TEPAV'ın TOBB-ETÜ Söğütözü yerleşkesindeki yeni binasında 8 Kasım 2006 tarihinde TEPAV ile Dünya Bankası ortaklığında kurulan Bilgi Merkezi'nin açılışı, TEPAV Direktörü Güven Sak, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve Dünya Bankası Türkiye Direktörü Andrew Vorking tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bilgi Merkezi, kalkınma konuları ve Dünya Bankası operasyonları ile ilgili bilgiye ve son dönem Dünya Bankası ilişkili belgelere ulaşmaya çalışanlar için merkezi temas noktası

olarak hizmet verecektir. Merkez aynı zamanda, Dünya Bankası proje, belge, rapor ve yayınlarına on-line erişimi de sağlayacaktır.

TEPAV ve Dünya Bankası, Bilgi Merkezi aracılığıyla öğrenci, medya, hükümet, sivil toplum ve diğer aktörler arasında diyalog, danışma ve bilgi paylaşım toplantıları da planlayacak, organize edecek ve bu toplantılarda kolaylaştırıcı rol üstlenecektir.

III. Yönetişim Etütleri

A. Mali İzleme ve Mali Saydamlık

A.1 Mali İzleme ve Mali Saydamlık

Mali İzleme ve Mali Saydamlık çalışmaları Mayıs 2006'ya kadar Yönetişim Etütleri bünyesinde devam etmiştir. Bu tarih itibariyle çalışmalar İstikrar Enstitüsü'ne devredilmiştir. Bu süre içinde aylık mali izleme raporları ve aylık mali izleme ön değerlendirme raporları hazırlanmıştır. Diğer yandan 2005 yılı ikinci yarısına ait algı endeksine dayalı hazırlanan Mali Saydamlık Raporu 8 Mart 2006'da yapılan basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Bu dönem içinde mali izleme raporları aylık standart bütçe değerlendirmelerinin dışında aşağıdaki konuları ele almıştır:

- Bütçe hesaplarına yansıtılmayan harcamalar,
- Hükümetlerin kendilerine dayatılan bir kamu açığı hedefine ulaştıkları izlenimini vermek için izleyecekleri çeşitli yollar
- Türkiye'de kamu eğitim harcamalarının durumu
- Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun bir bütün olarak uygulama konulduğu ilk yıl olan 2006'nın Ocak ayından sonra karşılaşılan sorunlar ve buna bağlı önlemler ele alınmaktadır.
- IMF'nin Türkiye Mali Saydamlık Değerlendirmesi ile ilgili bir bilgiler
- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Kanunu'nda öngörülen değişiklikler ile ilgili değerlendirmeler.

A.2 Kamu Yönetiminde Saydamlığın Sağlanması – Yolsuzlukla Mücadele

TEPAV'ın yolsuzlukla mücadeleyi gündemde tutmak ve yolsuzlukla mücadelenin farklı boyutları ile ilgili politika tartışmalarına bilgi ve platform sağlamak amacıyla her yıl gerçekleştirmeyi öngördüğü yolsuzlukla mücadele konferansının ikincisi "*Siyasi Etik ve Siyasetin Güvenilirliği*" temasıyla 6 Aralık 2006 tarihinde TOBB-ETÜ'de gerçekleştirilmiştir. Konferansta siyasetin finansmanı, siyasi etik ve dokunulmazlıklar konusu siyasi partilerin de katıldığı panellerde değerlendirilmiş ve Dünya Bankası'nın yolsuzluğun ve yolsuzlukla mücadelenin izlenmesi konusunda yaptığı Türkiye'yi de içeren bölgesel araştırma da konferansta aktarılmıştır. Açılışını Adalet Bakanı'nın yaptığı konferans medyada geniş yer bulmuştur. Konferans kapsamında "*Yolsuzlukla Mücadele Mevzuatı*", "*2003 Yolsuzlukla Mücadele Meclis Komisyon Raporu*" ve "*2005 yılı TEPAV Yolsuzlukla Mücadele Konferans Kitabı*" yayımlanmıştır.

B. Mahalli İdareler Reformu-Yerelleşme Çalışmaları

B.1 Etki Analizi

Hükümetlerin dönüşümün etkisinde kalan toplumu, ekonomiyi ve farklı çıkar gruplarını dengeli ve sağlıklı bir şekilde yönetebilmesi için kullanılan modern yönetim araçlarından biri olan Düzenleyici Etki Analizi'nin Türk mevzuatına da girmesinin ardından TEPAV bu konudaki bilgi birikiminin paylaşılması amacıyla bir kitap yayınlamıştır. “*Düzenleyici Etki Analizi: Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Tüzük, Yönetmelik ve Diğer Düzenlemelerde Uygulanması*” başlıklı kitap Dr. Birol Ekici tarafından hazırlanmıştır. Kitap tüm üniversite kütüphanelerine, TBMM'deki ilgili komisyonlara, merkezi yönetim kuruluşlarının da dâhil olduğu geniş bir listeye ücretsiz olarak gönderilmiştir.

Diğer yandan, “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yerelleştirilmesi Sonuçlarının Değerlendirilmesi” projesi için kavramsal çerçeve hazırlanmış ve konu Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığı yetkilileriyle tartışılarak bu kurumların çalışmanın yürütülmesinde kolaylaştırıcı desteği sağlanmıştır. Çalışmanın koordinasyonu için çeşitli akademisyenlerle görüşmeler yapılmış ve Ankara Üniversitesi SBF Maliye Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Abuzer Pınar'dan çalışma için bir proje teklifi hazırlanması istenmiştir. Teklifin incelenmesi ve uygun görülmesinin ardından araştırma çalışmasına 2007 yılında başlanacaktır.

B.2 Yerelleşme Stratejileri

2006 yılı yerelleşme çalışmalarının ilki olan *Sosyal Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması Çalıştayı*, TEPAV|EPRI ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ortaklığında 2-3 Şubat 2006 tarihlerinde Kızılcadamam-Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda sosyal hizmetlerde yeni bir anlayış ve yerelleşmeye dayalı bir yapılanma öngören tam adıyla “*Sosyal Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısı Taslağı*” tüm boyutlarıyla tartışılmıştır. Konuyla ilgili karar alıcılar, uygulayıcılar, araştırmacılar ve akademisyenlerin katıldığı çalıştayda dile getirilen konular çerçevesinde oluşturulan “Sorun Saptama ve Çözüm Önerileri Raporu” ve tartışma kayıtları tüm katılımcılar ve konuyla ilgili kişi ve kuruluşlarla paylaşılmıştır.

Şubat ayında yapılan Çalıştay'ın ardından çalıştay çıktılarını değerlendirmek ve bu alandaki tartışmayı derinleştirmek amacıyla “*Sosyal Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılmasında Yerelleşme Yönelimi Çalıştayı*” 23 Mart 2006 tarihinde Gölbaşı-Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştay'da *Türkiye'de Sosyal Hizmetlerin Dünü, Bugünü ve Yarını, Sosyal Hizmetlerin Yeniden Örgütlenmesi ve Yönetimi, İnsan gücü Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Personel Politikası, Sosyal Hizmetlerde İzleme ve Değerlendirme* konularında 4 oturum yapılmıştır. Çalıştayların ardından sosyal hizmetlerin yeniden yapılandırılması ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri (SHÇEK) ile ilgili hazırlanan tasarımı etkin kamu hizmeti sunumu çerçevesinde ele alan bir politika notu hazırlanmıştır.

Gençlik Sektöründe Yerelleşme ve Yeniden Yapılanma Çalıştayı ise 24 Mart 2006 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştay'a bütüncül bir gençlik politikasının bileşenleri ve mekanizmaları, ulusal gençlik politikalarında temel göstergeler ve yerel yönetimlerin uygulamadaki rolü, gençlik hizmetlerinin sunumunda yerelleşme deneyimleri

ve öğrenilen dersler, gençlik hizmetlerinde ulusal standartların oluşturulması ve yerel yönetimlerin uygulamadaki rolünün güçlendirilmesi, AB müzakereleri kapsamında gençlik alanında sorumluluklar ve taahhütler, stratejik eylem alanlarının belirlenmesi, yeniden yapılanmanın ilkelerinin belirlenmesi ve geçiş sürecinin tasarımı konularında aralarında Avrupa Konseyi Gençlik Müdürlüğü ve Avrupa Gençlik Forumu temsilcilerinin de yer aldığı uzmanlar tarafından sunumlar yapılmış ve tartışmalar gerçekleştirilmiştir.

“*Yerelleşme Sürecinde Planların Kademeli Birlikteliği*” konulu yuvarlak masa toplantısı 26 Nisan 2006 tarihinde ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nde yapılmıştır. Toplantı, il gelişme planı, stratejik planlar ve bölge planları konularında fiilen çalışanların ve akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıda özellikle bölgesel ve yerel ölçeklerde, mevcut planlar ve yürürlüğe yeni girmiş olan yasalarla getirilen planlar, iktisadi, kurumsal ya da mekânsal olarak çeşitlenmekle birlikte, planlar arasında eşgüdüm ve uyumun nasıl sağlanabileceği tartışılmış ve güncel sorunlar değerlendirilmiştir.

“Current Situation of Public Sector Reforms in Turkey and Future Implications” başlığı ile hazırlanan değerlendirme notunda, kamu yönetimi reformunun geldiği aşama değerlendirilerek. TEPAV’ın kamu yönetimi reformu ve yerelleşme konusunda gerçekleştirdiği kapasite geliştirme programları hakkında bilgi yer almaktadır.

"Fiscal Decentralization Initiative" tarafından 28–30 Kasım 2006 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenen “Fiscal Decentralization Donor's and Local Stakeholder's Coordination Workshop” ve yine aynı tarihlerde Oxford Üniversitesi St. Antony’s College’a bağlı Avrupa Çalışmaları Merkezi tarafından Oxford’da düzenlenen “*Disintegrating States in an Integrating Europe? New and Old Challenges*” konulu uluslararası toplantılara katılım sağlanmış ve “*Türkiye’de Yerelleşme Perspektifleri*” konusunda sunumlar yapılmıştır.

B.3 Ankara İl Stratejik Planı

Ankara ilinin katılımcı stratejik planının hazırlanması çalışmalarına 2006 yılında da devam edilmiştir. TEPAV’la birlikte, TÜSSİDE, TESEV ve Ankara İl Özel İdaresi’nin yer aldığı Ankara İl Özel İdaresi Stratejik Plan çalışma grubu İl Özel İdaresi bünyesinde bir stratejik plan ofisinin kurulmasını sağlamış ve stratejik plan süreci geliştirmiştir. Stratejik Plan Ofisi tarafından Şubat ayında iki hafta boyunca süren ve yaklaşık 250 kuruluşun katıldığı paydaş beklenti toplantıları yapılmış, 8 Nisan 2006 tarihinde ise 80 kuruluşun katılımıyla Ankara vizyon toplantısı gerçekleştirilmiştir. İl Özel İdaresi misyon toplantıları, sektörel stratejik amaç belirleme toplantıları Mayıs ayının ikinci haftasında; kurumsal stratejik amaçlar ve performans ölçütleri belirleme toplantıları Mayıs ayının üçüncü haftasında gerçekleştirilmiştir. Ankara Vizyonu ve Ankara İl Özel İdaresi Stratejik Planı paydaşlarla yapılan çalışma toplantılarının ardından tamamlanmıştır. TEPAV söz konusu çalışmalar için Ankara İl Özel İdaresi’ne destek sağlamıştır.

B.4 Bölgesel Kalkınma Politikaları

Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu, TEPAV ve ODTÜ işbirliğinde, 7–8 Eylül 2006 tarihlerinde, ODTÜ’de gerçekleştirilmiştir. Sempozyuma yurtiçinden ve yurtdışından katılan akademisyenler, araştırmacılar, uzmanlar, uygulayıcılar ve kamu yöneticileri sunumlarında bölgesel kalkınmanın çeşitli boyutlarını ele almışlardır. Sempozyumda dünyada bölgesel kalkınmanın kuramsal boyutta gelişimi, yeni dinamiklerin uygulama araçlarına etkisi, koordinasyon mekanizmaları, AB’deki kalkınma ajansları deneyimleri ve Türkiye’de bölgesel politikanın, yasal çerçevenin ve kurumsal yapılanmanın dönüşümü incelenmiş, diğer yandan Türkiye’deki gelişmeler, bölgesel kalkınma deneyimleri ve

bölgesel politika tasarımı üzerine tartışmalar gerçekleştirilerek Türkiye'nin önündeki süreç değerlendirilmiştir.

Şubat ayı içinde yürürlüğe giren “*Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun*” ile ilgili olarak bir değerlendirme notu hazırlanmıştır. Notta kalkınma ajanslarının bölgesel kalkınmaya katkısı kamu yönetimi reformu, yerel kapasite gelişimi, ajanslarda iyi yönetim sağlanması boyutlarıyla ele alınmıştır.

Bölgesel Kalkınma çalışmaları kapsamında “*Macaristan’da Bölgesel Kalkınma ve Kalkınma Meclisleri*” başlıklı bir değerlendirme notu hazırlanmıştır. Değerlendirme notunda Türkiye’deki kalkınma ajanslarının, bölgesel hizmet birliklerinin ve yerel kalkınma inisiyatiflerinin uygulamalarına ve örgütlenmelerine katkı oluşturması amaçlanmıştır. Değerlendirme notunda, bölgesel kalkınma politikalarının evrimi, bu politikaların yönetim altyapısı ve bölge kimliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar incelenmiştir.

B.5 Ortak Değerlendirme Çerçevesi

“*Kamu Yönetiminin Öz Değerlendirme Aracılığıyla Geliştirilmesi: Ortak Değerlendirme Çerçevesi*” konulu eğitim semineri 25–26 Mayıs 2006 tarihlerinde Abant-Bolu’da gerçekleştirilmiştir. Seminer Avrupa çapında uygulanan ve AB tarafından kamu yönetimleri için geliştirilen bir kalite yönetim modeli olan Ortak Değerlendirme Çerçevesini (Common Assessment Framework) Türk kamu idaresine tanıttırıştır. Seminer Avrupa Kamu Yönetimi Enstitüsü, Dünya Bankası Enstitüsü ve Başbakanlık işbirliğinde gerçekleştirilmiştir. Seminere bakanlıkların strateji geliştirme başkanları, DPT, Gümrük müsteşarlıkları, kamu enstitüleri ve yerel yönetimlerden üst düzey yöneticiler katılmıştır.

B.6 Sektörel/Yerel Harcama Analizi

2006 yılında yerel yönetimlerin bütçe ve mali politikalarının sivil toplum tarafından izlenmesine ve bütçe sürecine etkin katılımlarının sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılması planlanmıştır.

Sektörel/Yerel Harcama Analizi Çalışması’nın tasarımının tamamlanmasının ardından. Sivas ve Ankara ilindeki kamu harcamaları ile ilgili veri toplama çalışması yapılmıştır. Elde edilen verilerin yetersiz ve sağlıklı olmaması nedeniyle analiz çalışması tamamlanamamıştır.

B.7 “Mahalli İdareleri reformu çalışma grubu: AB sürecinde yerel inisiyatiflerin değerlendirilmesi” Yerel Yönetimler Kapasite Geliştirme Projesi

Söz konusu Proje kapsamında 2006 yılında aşağıdaki etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Belediyelerin Eğitim İhtiyaçları Belirlenmesi Çalıştayı, 25–26 Ocak 2006’da Dünya Bankası Enstitüsü ve İçişleri Bakanlığı ortaklığında gerçekleştirilmiştir. Toplantıya belediye birlikleri, belediyeler, merkezi kuruluşlar ve STK’lardan temsilciler katılmıştır. Çalıştayda TEPAV’ın TODAIE işbirliğinde yürüttüğü “*Yerel Yönetimlerde Hizmet İçi Eğitim Araştırması*” çalışmasının ön bulguları değerlendirilmiştir. Bu Rapor çerçevesinde çalıştayda yerel yönetimlerin artan yetkilerini gereğince yerine getirebilmeleri için gerekli insan kaynağının nasıl geliştirileceği konusunda tartışmalar yapılmıştır. Araştırma yerel yönetimlere yönelik eğitim politikaları, eğitim veren kuruluşlar, verilen eğitimleri gözden

geçirmekte ve 12 belediyede yapılan anket çalışması sonuçları kapsamında eğitim ihtiyacını değerlendirmektedir. Çalıştayın çıktıları da araştırma çalışması raporunda değerlendirilmiş ve rapor yayına hazır hale getirilmiştir.

Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Eğitim Semineri, TEPAV-Dünya Bankası Enstitüsü ortaklığında 7–9 Haziran 2006 tarihlerinde TOBB-ETÜ’ de yapılmıştır. Eğitim seminerine katılımın kolaylaştırılması ve katılımcı kuruluşların belirlenmesi için İçişleri Bakanlığı destek vermiştir. Seminer’e 9 ilden il özel idaresi ve belediye temsilcileri katılmıştır. Seminerde sunulan içeriğin geliştirilerek yerel yönetimlerin stratejik planlama çalışmalarına yardımcı olması için bir rehber haline getirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Rehberin 2007 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması beklenmektedir.

Belediyelerin Performanslarının İzlenmesi ve Değerlendirmesi Çalıştayı, 23–25 Şubat tarihleri arasında Dünya Bankası Enstitüsü’nün katkılarıyla İçişleri Bakanlığı ortaklığında Ankara’da düzenlendi. Kamu reformu kapsamında yerel yönetimlere stratejik plan hazırlama ve bu plan çerçevesinde performans göstergelerine dayalı bütçe yapılması zorunluluğunun getirilmesi bu alanda önemli bir kapasite geliştirme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Çalıştay bu kapasite gereği doğrultusunda tasarlanmıştır. Çalıştay öncesinde BEPER olarak bilinen Belediye Performans İzleme Sisteminin paydaşları olan İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Başbakanlık, Hazine Müsteşarlığı ve yerel yönetimler ile yapılan görüşmeler ve sistemin incelemesinin yer aldığı durum analizi çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu analiz çerçevesinde çalıştayın eğitim ve tartışma oturumları tasarlanmıştır. Söz konusu paydaşların katılımıyla gerçekleştirilen çalıştayda yerel yönetim performansının izlenmesine ilişkin teorik ve pratik sorunlar irdelenmiştir. Çalıştay sonucunda hazırlanan rapor Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığı’na teslim edilmiştir.

2006 yılı içinde mahalli idarelerin süreç odaklı, girdi ve çıktıların ilişkisine dayanan bir yönetim anlayışı içinde, aktivitelerini getireceği fayda ve gerekli maliyet arasında bir denge sağlanarak planlaması konularında çeşitli teknikler tanıtılacağı bir eğitim programı geliştirilmesi planlanmıştır. Bu amaçla Maliyet Muhasebesi – Fayda Maliyet Analizi konusunda eğitim programı geliştirmek üzere yurt içi ve yurt dışından uzman araştırması yapılmıştır. Yurt içinde gerekli yetkinlikte uzman bulunamamış, yabancı uzmanlar ile ilgili maliyet ve finansman sorunları nedeniyle söz konusu çalışma henüz gerçekleştirilmemiştir.

B.8 Yerel Akademisyenler Ağı Projesi

AB ile müzakere sürecinde yerel kalkınma büyük önem kazanacaktır. Yerel sorunları en iyi yerel aktörler tespit edebilirler ve çözüm üretebilirler. Bu açıdan bakıldığında yerel kalkınma ile ilgili çalışmalarını yürütmek için en uygun adayların yerel kalkınma ajansları, yerel üniversiteler, yerel akademisyenler ve sanayi ve ticaret odaları olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede “*Yerel Kalkınma İçin Akademisyenler Platformu*” Projesi yürütülmektedir. TOBB ile TEPAV | EPRI tarafından ortaklaşa yürütülmekte olan *Yerel Kalkınma İçin Akademisyenler Platformu*’nun amacı, bir akademik platform oluşturarak, yerel üniversitelerde AB üzerine çalışan nitelikli akademisyenleri bir araya getirmek, akademisyenlerin görüşlerini paylaşımlarına ve aralarındaki işbirliğini geliştirmelerine olanak sağlamak, uygun akademisyenlerin uygun yerel odalarla iletişim ve işbirliğine geçmelerini sağlayarak yerel/bölgesel kalkınma süreçlerini desteklemektir. Hazırlıkları Mart ayında tamamlanan Proje’nin tanışma toplantısı 22–23 Nisan tarihlerinde TOBB-ETÜ’ de gerçekleştirilmiştir. Toplantıdaki genel perspektif de dikkate alınarak 2007 yılına ilişkin bir program hazırlanmıştır.

B.9 Yuvarlak Masa Toplantıları

2006 yılında da özellikle Mahalli İdareler Reformu konusunda çeşitli politika yapıcılarının katıldığı toplantılar düzenlenmiştir.

‘‘Kamu Denetçiliği Kanunu Tasarısı’’konulu yuvarlak masa toplantısı 22 Mart 2006 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. Ombudsmanlık olarak bilinen kurumun oluşturulması ile ilgili hazırlanan tasarı ile ilgili eleştirilerin ele alındığı toplantının ardından oluşturulan görüş metni TBMM Plan Bütçe Komisyonu’na iletilmiştir.

‘‘Kamuda Reform: Mevcut Durum ve Beklentiler’’ konulu yuvarlak masa toplantısı 7 Kasım 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, kamu reformu; idari reform, mali reform ve demokratikleşme çerçevesinde yasal düzenleme, reformun içselleştirilmesi ve yönetimi boyutlarıyla üst düzey bürokratlar, yerel yönetim, sivil toplum ve kent konseyleri temsilcilerinin katılımıyla ele alınmıştır. Toplantıdaki tartışmaları ve mevcut duruma yönelik bilgileri içeren bir değerlendirme notu hazırlanmıştır.

C. Enerji Reformu Çalışma Grubu

Enerji Reform Çalışma Grubu

Enerji Reformu çalışmaları kapsamında *Enerji Sektörü Reformu* yuvarlak masa toplantısı, konuyla ilgili akademisyen, özel sektör temsilcileri ve milletvekillerinin katılımıyla 17 Ocak 2006’da gerçekleştirilmiştir.

Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Turgut Tan’ın ana konuşmacı olarak katıldığı ‘‘Özelleştirme Uygulamalarında Karşılaşılan Hukuki Sorunlar’’ konulu yuvarlak masa toplantısı 21 Nisan 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

D. Diğer Faaliyetler

Ön Ulusal Kalkınma Planı Çerçevesinde Ekonomik ve Sosyal Uyumun Sağlanması için Devlet Planlama Teşkilatının Merkezi Bölgesel ve Yerel Düzeyde Kapasite Oluşturması Projesi, AB’ye ekonomik ve sosyal uyum çalışmalarının AB programlama araçları kullanılarak yönetilmesi ve üyelik sonrası yapısal fonların kullanımına hazırlık için başta DPT olmak üzere merkezi ve yerel kuruluşların planlama kapasitesinin geliştirilmesine yönelik olarak açılan ihaleye TEPAV, British Council’ın liderliğinde DeLeeuw International (Türkiye), Enterprise Plc (İngiltere) ve European Profiles (Yunanistan) ortaklığındaki konsorsiyum ile başvurmuştur. Konsorsiyumun mali kapasitesi ve deneyimleri çerçevesinde gerçekleştirilen ön değerlendirme sonucunda sekiz konsorsiyumdan oluşan kısa listeye kalınmıştır. British Council tarafından hazırlanan teknik ve mali teklife katkı sağlanmış ve proje kapsamında görev alacak kilit uzmanlar için ön görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Teknik ve mali teklif 16 Ekim tarihinde Merkezi Finans ve İhale Birimi’ne gönderilmiştir. İhalede TEPAV’ın yer aldığı konsorsiyum ikinci sırada yer almıştır.

Uluslararası Politika Araştırmaları Enstitüsü

A. Orta Doğu Çalışmaları

TEPAV Dış Politika Etütleri Araştırmacısı Dr. Nihat Ali Özcan'ın hazırladığı “*İran Sorununun Geleceği: Senaryolar- Bölgesel Etkiler ve Türkiye için Öneriler*” konulu rapor yayımlanmış ve tanıtım toplantısı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır. Dr. Nihat Ali Özcan, Uluslararası Politika Araştırmaları Enstitüsü'nün ilk çalışması olan Rapor'un tanıtım toplantısındaki sunumunda, ABD ve İran'ın politik hedeflerini analiz etmiş, bu çerçevede İran sorununun muhtemel senaryolarını ve Türkiye'ye olası etkilerini açıklamıştır. Sunumun son bölümünde ise senaryolar bağlamında Türkiye için öneriler tartışılmıştır.

Hazırlanan raporda, ABD ve İran'ın politik hedefleri analiz edilerek, bu çerçevede İran sorununun muhtemel senaryoları ve Türkiye'ye olası etkileri açıklanmaktadır. Raporda ayrıca, senaryolar bağlamında Türkiye için öneriler de yer almaktadır. Toplantı sırasındaki sorular ve tavsiyeler ışığında, Türkiye için önerilerin de yer aldığı raporun geliştirilmiş ikinci versiyonu tamamlanarak ikinci basımı yapılmıştır.

Lübnan'a BM kapsamında asker gönderme konusu, Türk kamuoyunun ve siyasi karar alıcılarının tartışma gündemini oluşturduğu dönemde “*Türkiye Nerede Olmalı? Lübnan mı, Filistin mi?*” başlığı ile hazırlanan değerlendirme notunda, Türkiye'nin Orta Doğu'da aktif rol almasının ulusal çıkarları açısından anlaşılabilir bir girişim olduğu, ancak bunun tek yolunun siyasal ayrışma ve çatışma riski yüksek olan Lübnan'a asker göndermek olmadığı belirtilmiştir. Türkiye'nin, Lübnan'a asker göndermek yerine, Filistin sorununda kapsamlı ekonomik, insani ve siyasi roller üstlenebileceğine vurgu yapılmıştır.

Brüksel merkezli Uluslararası Kriz Grubu'nun Orta Doğu Projesi Direktörü Joost Hiltermann, 5 Ekim 2006 tarihinde TEPAV'ın davetlisi olarak Ankara'ya gelmiş ve İsrail-Lübnan sınırına barış getirilmesi konusu ile ilgili olarak düzenlenen yuvarlak masa toplantısında ana konuşmacı olmuştur. Hiltermann, Uluslararası Kriz Grubu'nun aynı konu ile ilgili çıkaracağı rapor için araştırmalar yapmak üzere bölgeye yakın dönemde bir ziyarette bulunmuş ve gerek devlet, gerekse devlet dışı aktörlerle görüşmüştür. Hiltermann, konuşması sırasında, Lübnan savaşının, İsrail, Lübnan devleti ve Hizbullah Örgütü'nün tehdit ve güç algılamaları üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir.

Fransa'nın önde gelen enstitülerinden Uluslararası Araştırmalar ve Etütler Merkezi Araştırma Direktörü Jean-François Bayart'ın katıldığı “*Bölgesel Arenada İran*” konulu bir yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda genel olarak İran'ın nükleer ve askeri gücünü kullanma amaçları ve bu amaçlar doğrultusunda İran'ın uluslararası ilişkilerde oynadığı rolden söz edilmiş ve İran'ın sahip olduğu nükleer ve askeri gücün, İran ile bölge ülkeleri arasındaki ilişkileri ne şekilde etkilediği ve ilişkilerin parametreleri değerlendirilmiştir.

TEPAV, Işık Üniversitesi'nin düzenlediği “*Irak'ın Geleceği: Siyasal Sistem, Güvenlik ve Dış Politika*” konulu Birinci Orta Doğu Kongresi'ne maddi ve manevi destek sağlamıştır. 1-4 Kasım 2006 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen toplantıya TEPAV direktörü Güven Sak ve Uluslararası Politikaları Araştırma Enstitüsü Direktörü Mustafa Aydın katılarak sunumlar yapmışlar ve Kongre'nin Bilimsel Komitesi'nde yer almışlardır.

B. Avrupa Birliği Çalışmaları

Eastern Connecticut Üniversitesi öğretim görevlilerinden Prof. Dr. Christopher Vasilopoulos'un ana konuşmacı olduğu "The European Union: A Post Nation State Political Organization" başlıklı yuvarlak masa toplantısı Ağustos 2006'da yapılmıştır. Toplantıda, Avrupa'nın bir siyasi birlik olma süreci tarihsel bir perspektiften ele alınarak geleceğe yönelik öngörülerde bulunulmuştur.

TEPAV 18 Ekim 2006 tarihinde, TOBB ETÜ ile ortaklaşa olarak "Avrupa Birliği'nde Değişen Dinamikler" konulu bir çalıştay düzenlemiştir. Çalıştayda, alanında uzman akademisyenler ile AB'nin içyapısı, dış ilişkileri ve küresel aktör olarak AB konuları tartışılmıştır. Tüm gün süren çalıştayda AB'nin ekonomik siyasi, sosyo-kültürel dinamikleri ele alınırken; ortak politika alanları ve ABD ile ilişkileri de analiz edilmiştir. Çalıştay, TEPAV'ın 21 Mart 2006'da düzenlediği "AB- ABD-Türkiye: İlişkiler Nereye Gidiyor" konulu çalıştayın devamı niteliğinde organize edilmiştir.

C. ABD Çalışmaları

Eastern Connecticut Üniversitesi öğretim görevlilerinden Prof. Dr. Christopher Vasilopoulos'un ana konuşmacı olduğu "American Foreign Policy in the Middle East: Distortions and Miscalculations" başlıklı yuvarlak masa toplantısı 11 Ağustos 2006'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, 11 Eylül terörist saldırıları sonrasında Amerika'nın değişen Orta Doğu algısı ve bölgeye yönelik izlediği proaktif politikalar masaya yatırılmıştır.

"Bölgesel, Uluslararası ve Küresel Ticaretin Serbestleşmesi" konulu yuvarlak masa toplantısı James Min II'in (FedEx Express Corp Hukuki Danışmanı) katılımı ile 12 Eylül 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Min toplantıda, Dünya Ticaret Örgütü'nde (DTÖ) Doha Raundunun askıya alınmasının yanısıra bölgesel entegrasyonun ticaret yaratmadaki veya ticaretin yeniden yaratılmasındaki etkisini değerlendirmiştir. ABD, AB, Kanada gibi DTÖ üyesi ülkelerin yaklaşımlarından bahsetmiş ve APEC (Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği Örgütü) ve NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Alanı) gibi bölgesel örgütler ile ilgili bilgi vermiştir.

D. Avrasya ve Karadeniz Çalışmaları

Atina merkezli Uluslararası Karadeniz Çalışmaları Merkezi Direktörü Dr. Dimitris Triantaphyllou, TEPAV tarafından 18 Eylül 2006 tarihinde düzenlenen "Geniş Karadeniz Bölgesinin Geleceğine İlişkin Senaryolar" konulu yuvarlak masa toplantısına ana konuşmacı olarak katılmıştır. Dr. Triantaphyllou, toplantının ilk bölümünde Gürcistan ve Ukrayna'da yaşanan renkli devrim süreçlerinin geldiği nokta ve bölge ülkeleri üzerine etkisi üzerine bir konuşma yapmıştır. Toplantının ikinci bölümünde ise Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün nasıl daha etkin bir bölgesel aktör haline getirilebileceği tartışılmıştır.

E. Diğer Çalışmalar

TEPAV-USAK ve TOBB-ETÜ tarafından ortaklaşa düzenlenen "Türkiye'de Terörizmin Kaynakları, Terörizmle Mücadelenin Yapısal Ve Hukuki Çerçevesi" konulu ilk tarama toplantısı 22 Eylül 2006 günü TOBB ETÜ'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Türkiye'de

terörizmin nedenleri ve çeşitlenmesi tarihsel perspektiften ele alınarak, bu bağlamda Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne miras kalan nedenler tartışılmış, terörizm ile mücadelede idari, hukuki, kolluk, istihbarat, ekonomik ve sosyal politikalar, araçların senkronizasyonu ve örgütlenmeler tahlil edilmiş ve ileri bir tarihte ikinci ve genişletilmiş bir toplantının yapılmasına karar verilmiştir.

10 Kasım 2006 tarihinde Diploması Muhabirleri Derneği ile "Son 2 Yılda Türk Dış Politikası" konulu bir yuvarlak masa toplantısı yapılmıştır. Çeşitli gazete ve televizyon kanallarından diplomasi muhabirlerinin katıldığı toplantıda genel olarak Türk dış politikası ile ilgili görüş alış verişinde bulunulmuş ve bu tür toplantıların düzenli aralıklarla tekrarlanması kararlaştırılmıştır.

14 Kasım 2006 tarihinde Amerika'nın saygın düşünce kuruluşlarından CSIS ve Sandia Ulusal Laboratuvarları'ndan gelen bir delegasyonun katılımıyla "Türkiye'de Su Kaynaklarının Geliştirilmesinden Çıkarılabilecek Dersler" konulu bir yuvarlak masa toplantısı düzenlemiştir. Toplantıya başkanlık eden Global Strateji Enstitüsü Direktörü olan Erik R. Peterson, su arzı, talebi ve yönetiminin yeryüzündeki ekonomik ve jeopolitik dengeyi genel olarak nasıl etkilediği yönünde CSIS'in görüşlerini aktarmış, su konusunda karşı karşıya kalınan global sorunlar ve Türkiye'deki su kaynaklarının geliştirilmesi yönünde ülkemizde geçmişte ve şu anda uygulanan metotların incelenmesi yolu ile CSIS'in ne elde etmek istediğini açıklamıştır.

İstikrar Enstitüsü

Mayıs 2006'da faaliyete geçen TEPAV İstikrar Enstitüsü, son beş yıl içerisinde tesis edile gelen istikrar ortamının korunması ve geliştirilmesi için çalışmalara başlamıştır. Bu çerçevede aşağıdaki ana başlıklar altında mevcut durumu analiz ve ileriye yönelik politika oluşturma çalışmaları yapılmaktadır:

- A. Fiyat istikrarı
- B. Finansal istikrar
- C. Kamu maliyesinde istikrar

A. Fiyat İstikrarı

Enflasyon verileri ve ilgili ekonomik göstergeler dikkatle takip edilmektedir. Yapılan incelemelerde, 2006 ilkbahar aylarında yaşanan çalkantıda yükselen döviz kurunun fiyatlar üzerindeki gecikmeli etkisi tespit edilmiştir. Enflasyon bekleyişlerinde görece düzleşme gözlemlenmektedir; ancak, yeterli değildir. Merkez Bankası'nın çalkantı sırasında yükselttiği faizlerin gecikmeli olarak iç talep ve para talebinde yavaşlamaya sebep olacağı beklenmektedir. Tüm bu bulgular, İstikrar Enstitüsü Direktörü Süreyya Serdengeçti tarafından birçok sunum aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır.

B. Finansal İstikrar

Finansal istikrar, ekonominin bütününde istikrar açısından büyük önem teşkil etmektedir. Bu sebeple, finansal istikrar için risk unsuru oluşturan konuların tespit edilmesi ve bu sorunlara kalıcı çözümler önerilmesi gerekmektedir. İlk etapta tespit edilen başlıca risk unsurları dolarizasyon sorunu ve şirketler kesiminin döviz açık pozisyonudur. Dönem içerisinde, bu konularla ilgili alt yapı oluşturma çalışmalarına başlanmıştır. İlk sonuçlara göre, Türkiye'deki şirketlerin varlık ile yükümlülükleri arasında kur dengesizliği olduğu kanısına varılmış, ancak hemen hemen hiçbir şirketin kur dengesi sağlamak amacı ile türev piyasalarına yönelmediği tespit edilmiştir. Bu alandaki çalışmalara 2007 yılı içerisinde de

devam edilecektir. Diğer çalışma alanı olan dolarizasyon konusunda ise sorunun kaynakları belirlenmiş, dünyada ters-dolarizasyonu başaran ülkelerin başarılı olan taktikleri belirlenmiştir. 2007 yılında, ülkemizde de önemli boyutta gözlemlenen dolarizasyon sorununa karşı önlemler paketini de içeren bir rapor hazırlanması ve kamuoyu ile paylaşılması söz konusudur.

C. Kamu Maliyesinde İstikrar

Bu başlık altındaki *Mali Saydamlık İzleme Raporu* uzman bürokrat, denetim elemanı, akademisyen, sivil toplum örgütü üyesi ve basın mensuplarından oluşan kişilerin 108 soru üzerinden yaptıkları değerlendirmeler üzerinden hazırlanan endekse dayanmakta, ülkemizde mali saydamlığın hangi düzeyde olduğu konusundaki algılamayı ölçmektedir.

Yine kamu maliyesi çalışmaları bünyesinde çıkarılan *Mali İzleme Raporu*, Maliye Bakanlığı yetkilileri ile karşılıklı görüş alışverişinde bulunarak, Merkezi yönetim bütçesini yapılan hesaplamalarla tekrar gözden geçirmekte, KİT'lerin nakit dengesi ile kur ve faiz değişimlerinin bütçe büyüklüklerine yansımalarının olası sonuçları üzerinde analizler yapmaktadır.

TEPAV bünyesinde faaliyete geçen İstikrar Enstitüsü'nün ilk yayını olan ve Mayıs 2006 bütçe sonuçlarının değerlendirildiği "*Mayıs 2006 Mali İzleme Raporu*"dur. Bundan sonrada aylık mali izleme raporları ve aylık mali izleme ön değerlendirme raporları düzenli olarak hazırlanmıştır. Diğer yandan 2006 yılı birinci yarısına ait algı endeksine dayalı hazırlanan Mali Saydamlık Raporu Eylül 2006'da yapılan basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur.

D. Toplantı ve Etkinlikler

TEPAV İstikrar Enstitüsü direktörü Süreyya Serdengeçti, İstikrar Enstitüsü'nün kuruluşundan itibaren TOBB Sanayi ve Ticaret Odalarının, çeşitli mesleki örgütlerin, üniversitelerin, sivil toplum örgütlerinin ve iş adamlarının düzenlediği toplantılar ile TEPAV, TOBB ve TOBB ETÜ'nün düzenlediği çeşitli toplantı ve etkinliklere katılmış, Türkiye ekonomisindeki son gelişmeleri konu alan birçok sunum yapmıştır.

2007 Yılı İş Programı

2006 yılı içerisinde gelecekteki çalışmalar için sağlam temeller atılmıştır. Düzenlenen toplantılar, yürütülen projeler, uluslararası düşünce kuruluşlarıyla kurulan ilişkiler ve ortaklıklar, Türkiye’de politika üreten kişiler ve kurumlarla sağlanan ilişki ağları sayesinde 2007 yılında başlanacak çalışmalar, 2006 yılında yürütülen ve 2007’da devam edecek projeler gibi son derece başarılı olacaktır.

TEPAV’ın 2007 İş programı, disiplinler arası bir yaklaşım ile çalışma alanları bazında hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, bünyesinde üç önemli enstitüyü barındıran TEPAV’ın, birbirinden kesin hatlarla ayrılan çalışma alanları yerine birbiri ile ortaklaşa ve karşılıklı etkileşim içinde çalışan birimler oluşturma çabasının sonucudur.

2007 İş Programında Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü (EPRI) ve altında yer alan Ekonomi Etütleri Programı(EE), Dış Politika Etütleri Programı (DPE), Yönetişim Etütleri Programı (YE) ile İstikrar Enstitüsü (ESI) ve Uluslar arası Politika Araştırmaları Enstitüsü (IPRI) tarafından sürdürülecek faaliyetlere ilişkin çalışma alanları aşağıdaki gibi tespit edilmiştir.

1. Sanayi Politikaları Geliştirme Çalışmaları-EE

2. Kamuda Karar Alma Sürecine Katkı Çalışmaları

- 2.1. Etki Analizi ve Modelleme EPRI
- 2.2. Ekonomik Gündem EPRI-ESI
- 2.3. Türk Dış Politikası IPRI

3. Bölgesel Çalışmalar 3.1.Avrupa Birliği -EPRI-IPRI

- 3.2.ABD -IPRI – DPE
- 3.3.Avrasya ve Karadeniz -IPRI - DPE
- 3.4.Ortadoğu ve Akdeniz -IPRI - DPE
- 3.5.Kıbrıs -IPRI - DPE

4. Kamuda Yeniden Yapılanma Çalışmaları

- 4.1.Kamu Reformu ve Yerelleşme -YE
- 4.2.Yolsuzlukla Mücadele-YE
- 4.3.Piyasa Düzenleme - YE-EE

5. Yerel/Bölgesel Kalkınma Çalışmaları-YE

6. İstikrar Çalışmaları

- 6.1.Fiyat İstikrarı-ESI
- 6.2.Finansal İstikrar-ESI
- 6.3.Kamu Maliyesinde İstikrar-ESI

1. Sanayi Politikaları Geliştirme Çalışmaları

Ekonomi Etütleri Programının 2006'daki başlıca projelerinden biri olan sanayi politikası geliştirme çalışmaları 2007 yılında öncelikli çalışma alanı olacaktır. Türk özel sektörünün rekabet gücünü arttırmak için gerekli olan stratejilerin, mikro tedbirlerin ve eylem planlarının belirlenebilmesi için gerekli olan araştırmaları gerçekleştirmeye yönelik kapasite 2006 TEPAV'da oluşturulmuştur. 2007'de bu kapasitenin daha da artırılıp, TEPAV'ın sanayi politikası konusunda Türkiye'de hem karar alıcılar hem de araştırmacılar nezdinde referans kurum haline gelmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, son dönemde sadece Türkiye'de değil, dünyada pek çok ülkede de gündeme gelen sanayi politikaları konusunda, TEPAV uluslararası bir referans kurum haline gelmeyi de amaçlamakta ve sanayi politikası araştırmaları alanında Dünya Bankası ve OECD'nin yanında başka ülkelerden araştırma kurumlarıyla işbirliği yapmayı planlamaktadır.

Sanayi politikası ve rekabet gücü olgularının son derece geniş bir politika alanını kapsamaları nedeniyle, bu konudaki çalışmaların üç alt başlık altında yürütülmesi uygun görülmektedir: (1) Daimi Sanayi Politikası Özel İhtisas Komisyonu Çalışmaları, (2) Yatırım Ortamı Değerlendirme Çalışmaları ve (3) Sektörel, Bölgesel ve Konu Bazlı Çalışmalar. Aşağıda bu alanlarda 2007'de yürütülmesi düşünülen faaliyetler kısaca belirtilmektedir.

1.1. Daimi Sanayi Politikası Özel İhtisas Komisyonu Çalışmaları

DPT'nin IX. Kalkınma Planı hazırlıkları sürecinde oluşturulan Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu'nun başkanlığını ve raportörlüğünü TEPAV üstlenerek Türkiye'nin önümüzdeki dönemde uygulayacağı sanayi politikası çerçevesinin şekillenmesinde önemli bir görev üstlenmiştir. Bu çerçevenin önemli bir ayağını kamu ve özel sektör arasında etkin bir diyalog mekanizmasının kurulması ve sürekli olarak işletilmesi oluşturulmaktadır. Bu kapsamda, Daimi Sanayi Politikası Özel İhtisas Komisyonu'nun kurulmasına ve Komisyonun sekretaryasını DPT ve TEPAV'ın ortaklaşa yürütmesine karar verilmiştir. Daimi Komisyon'un 2007'de dört toplantı yapması ve her toplantıda (sektörel, bölgesel, tematik) bir çalışmanın sonuçlarının tartışılması planlanmaktadır.

Bu çalışma alanında, 2007'de aşağıdaki faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır:

- Sanayi Politikası Özel İhtisas Komisyonu Raporunun basılması; Türkiye'nin çeşitli yerlerinde odalarla ve ilgili kurumlarla ortaklaşa toplantılar düzenlenip raporun tanıtılması,
- Daimi Komisyon tarafından belirlenecek alanlarda yürütülecek araştırma projelerinin koordine edilmesi, sonuçların analiz edilerek komisyon toplantılarında sunulması ve toplantıların gündemlerinin belirlenmesi
- Sanayi Politikasıyla ilgili hem TEPAV'dan hem diğer kaynaklardan araştırmaları bir araya getiren web tabanlı bir sanayi politikası bilgi portalı oluşturulması
- Daimi Komisyonun sekretarya faaliyetlerinin yürütülmesi, üyeler arası koordinasyonun sağlanması.

1.2. Yatırım Ortamı Değerlendirme Çalışmaları

2005 ve 2006'da TEPAV Ekonomi Etütleri Programının başlıca odaklanma alanı olan Yatırım Ortamı Değerlendirme Çalışmaları'na 2007 yılında da Sanayi Politikası Çalışmaları altında yer almasına karar verilmiştir. Bu çalışmaların temel hedefi sanayi politikası çerçevesinin temel ayaklarından birini oluşturan yatırım ortamı konusunun

Türkiye'nin ekonomik gündeminde sürekli olarak yer almasına katkıda bulunmaktadır. Gündemdeki tartışmaların bilgi içeriğine katkıda bulunmak ve analizler aracılığıyla politika alternatiflerini belirlemek amacıyla aşağıdaki faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır:

- Aralık 2006 itibariyle tamamlanmış olan Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu'nun basılması ve tanıtım faaliyetleri yürütülmesi,
- Rapor'da öne çıkan bağlayıcı kısıtlarla ilgili daha derinlemesine çalışmaların yapılması,
- IFC'nin Türkiye'nin geneli için yapmakta olduğu "Doing Business" çalışmasının 8-10 ayrı ilde gerçekleştirilmesi,
- Organize Sanayi Bölgelerindeki yönetim sorunu üzerine bir rapor hazırlanması ve uluslararası uzmanların da katıldığı bir OSB konferansı düzenlenmesi,
- 2005 ve 2006'da Dünya Bankası ve Rekabet Kurumu ile ortaklaşa gerçekleştirilen rekabet çalışmalarının Türkçe çevirilerinin hazırlanması ve basılması, raporların tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi,
- 2005 yılında rekabet ortamı değerlendirme çalışmaları için seçilmiş sektörler (elektrik, HTM perakendeciliği, sivil hava taşımacılığı, telekomünikasyon) ek olarak dört veya beş adet yeni sektörün belirlenmesi ve bu sektörlerde rekabet ortamını değerlendiren çalışmaların yapılması (aday sektörler: ilaç, lojistik, internet servis sağlayıcılığı).

1.3. Sektörel, Bölgesel ve Konu Bazlı Çalışmalar

Sanayi politikaları geliştirmek, diyalog mekanizmasının kurulması ve yatırım ve rekabet ortamlarının incelenmesinin yanında, sektörel bölgesel ve konu bazlı (tematik) konularda analizlerin üretilmesiyle de yakından ilgilidir. Türkiye'de sektörlerin ve bölgelerin rekabet güçlerini artırabilmek, aynı zamanda Türkiye ekonomisinde yaşanmakta olan dönüşümün farklı alanlardaki etkilerini anlayabilmek için spesifik konularda yapılmış analizlere ihtiyaç duyulmaktadır. TEPAV sektörel, bölgesel ve tematik alanlarda araştırma yapma kapasitesini 2007'de geliştirmeye öncelik verecektir. Bu araştırma kapasitesi geliştirilirken, odalarla da yakın iş birliği yapılması ve bazı projelerin ortaklaşa yürütülmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda 2007 için planlanan faaliyetler aşağıda özetlenmiştir.

- IFC ile ortaklaşa, belirli sektörler odaklanmak suretiyle, değer zinciri çalışmaları gerçekleştirilmesi (aday sektörler: inşaat, gayrimenkul, otomotiv, çelik, elektronik),
- Ankara Sanayi Odası ile ortaklaşa Ankara ileri teknoloji kullanan ve yüksek katma değer üreten sektörler yönelik değer zinciri ve kümelenme çalışması yapılması,
- İstanbul Sanayi Odası ile ortaklaşa ve ISO 500-1000 şirketlerin verilerini uzun dönemli olarak analiz eden bir çalışmanın yapılması,
- Türkiye ve dünya perakendecilik sektöründeki dönüşümün karşılaştırılmalı olarak incelenmesi ve Türk perakendecilik sektörünün dönüşümünün diğer sektörlerdeki dönüşüme olan katkısının belirlenmesi; HTP veri seti kullanılarak perakendecilik sektöründeki fiyatlama davranışlarının ve enflasyon üzerine etkilerinin incelenmesi,
- Türkiye'deki tüketicilerin alışveriş alışkanlıklarının değerlendirilmesi ve Türkiye'deki tüketim alışkanlıklarındaki dönüşümün detaylandırılarak 2000 yılından bu yana hangi şoklardan etkilendiğinin HTP veri seti yardımıyla belirlenmesi,
- Güneydoğu bölgesindeki ekonomik gelişimin önündeki bağlayıcı kısıtları belirlemeye ve politika alternatifleri geliştirmeye yönelik olarak sınır ticaretini de içeren bir çalışmanın tasarlanması ve gerçekleştirilmesi.

2. Kamuda Karar Alma Sürecine Katkı Çalışmaları

2.1. Etki Analizi ve Modelleme

Avrupa Birliği'ne uyum süreci, 2006'da olduğu gibi 2007 ve önümüzdeki yıllarda da Türkiye'nin öncelikli gündemini oluşturacaktır. Bu dönüşüm sürecinde müzakere başlıklarının sektörel ve makro etkilerini analiz etmek, uygulanması önerilen politikaların, yasaların, programların değerlendirmesini yapmak, politika seçeneklerinin, etkilenecek taraflar açısından, fayda ve sakıncalarını ortaya koyarak, karar alıcıların ve ilgili tarafların politika oluşturma sürecinin iyileştirilmesine katkıda bulunmak, gerekçelerinin kamuoyuna daha iyi anlatılmasını sağlamak, TEPAV'ın temel işlevleri arasında görülmektedir. Politika oluşturma süreçlerinin iyileştirilmesini amaçlayan AB, 2002 yılından bu yana AB kurumlarının yasal düzenlemelerini etki analizine dayandırmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda da AB sürecine girmiş olan Türkiye'de etki analizi kapasitesinin geliştirilmesi ayrıca önem taşımaktadır. Bu amaçla 2006 yılında başlatılan etki analizi kapasite geliştirilmesi faaliyetlerinin, 2007'de artırılarak devam etmesi, daha kurumsal bir yapıya oturtularak, aşağıdaki ana başlıklar altında sürdürülmesi planlanmaktadır:

2.1.1. Gümrük Birliği'nin Etkileri Üzerine Kitap Derleme ve Tanıtım Çalışması

Gümrük Birliği'nin etkileri üzerine bir kitap derleme ve tanıtım çalışması yapılması planlanmıştır.

2.1.2 Türkiye'nin AB Üyeliğinin Tarım Sektörüne Etkilerini İnceleyen Modelleme Çalışmaları

AB sürecinin Türkiye ekonomisine etkisinin getireceği genel yapısal değişikliklerin analizinin yanında, açılacak konu başlıklarından biri olan tarım sektöründe yaşanılacak olası değişikliklerin tespiti ve değerlendirilmesi ayrı bir önem teşkil etmektedir. AB müzakere sürecinde, tarım sektörü reformlarının oluşturulması esnasında ve bölgesel kalkınma politikalarının belirlenmesinde, politika kararlarına ışık tutacak analizlere ihtiyaç duyulmaktadır. Tarım sektöründe etki ve senaryo analizleri yapabilecek kapasite, 2006 yılında TEPAV bünyesinde oluşturulmuştur. Bu bağlamda, bir politika kararının hem Türk tarım sektörüne hem de dış dünyaya etkilerini ölçmeye yarayacak bir hesaplanabilir genel denge modeli 'Global Trade Analysis Project (GTAP) platformu vasıtasıyla geliştirilmiştir. Türkiye'nin 1998 girdi-çıktı matrisi uyumlaştırılıp GTAP'e gönderilerek, GTAP'in 87 bölgesi ve 57 sektörlü veritabanına erişim hakkı sağlanmış; böylece model için gerekli veri altyapısı da tamamlanmıştır. 2007'de hem bu kapasitenin artırılması hem de modelin geliştirilmesi çerçevesinde, aşağıdaki faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır:

- Türkiye'nin AB'ye ekonomik uyumunun tarım sektörüne etkisini inceleyen modelleme çalışmasına devam edilmesi ve bu çalışmanın sonunda kapsamlı bir rapor hazırlanması,
- Hazırlanan raporun sonuçlarının yurtiçi ve yurtdışında çeşitli konferanslarda sunulması

2.1.3. Etki Analizleri İçin Çok Sektörlü Hesaplanabilir Genel Denge Modeli Geliştirme Çalışmaları

Büyüme ve kalkınma stratejilerinin, AB'ye uyum için sektörel politikaların, dış ticaret politikalarının, vergi politikalarının, dışsal şoklara uyum politikalarının, enerji, tarım gibi sektörlerin alt sektörler detayında sektör politikalarının etkilerini, tüm modellenen birimlerin etkileşmesini de göz önüne alarak, niceliksel olarak irdeleyecek, söz konusu politika alternatiflerinin etkilerinin hangi yönde olacağını yanı sıra mertebesi ile de ilgili

sonuçlarının değerlendirilmesine olanak verecek bir modelin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Böylece beklenen kısmi denge sonuçlarının yanı sıra öngörülme sonuçlarının neler olabileceğinin, kimler yada hangi tarafları ne şekilde etkilediği analiz edilip, olası yeni politika alternatifleri oluşturmak, sonuçlardan olumsuz etkilenecekleri ve tarafları haberdar etmek, tarafların uzlaşabileceği seçenekleri oluşturmak mümkün olabilecektir. Böylesi bir modelin istenilen özelliklerde geliştirilmesi için 2007'de aşağıdaki faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır:

- Temel Türkiye genel denge modelinin ana politika analiz temasının belirlenmesi, buna göre 1998 girdi-çıkış tablosu kullanılarak x sektörlü (sektör sayısına henüz karar verilmemiştir) ve belirlenen sayıda işgücü ve hanehalkı kategorisi ile dış ticaret spesifikasyonlarına göre modelin teorik altyapısının geliştirilmesi,
- Geliştirilen modelin veri tabanı derleme ve kalibrasyon çalışmalarının yapılması,
- Modelin kalibre edilmiş veri tabanı kullanılarak 1998 baz yılı için çalıştırılması, baz yılında uygulanan politikaların gerçekleştirmeleriyle karşılaştırılarak doğrulanmasından sonra alternatif politikaların sonuçlarını irdeleyen bir politika notu hazırlanması,
- Modelin dinamik (orta vadeli) hale getirilmesi için gerekli teorik altyapı çalışmasının yapılması ve 1998-2000-2002-2004 yıllarını içerecek şekilde çalıştırmak için veri tabanının genişletilmesi,
- Dinamik model kullanılarak, 1998-2004 arasında uygulanan politikaların geçerli olduğu simulasyon sonuçları ile o dönemdeki gerçekleştirmelerin karşılaştırılarak, modelin güvenilirliğinin sınanması,
- Alternatif politika sonuçlarını karşılaştıran, etkileri değerlendiren ve irdeleyen bir rapor hazırlanması, sonuçlara bağlı bir tez oluşturularak ilgili yutici ve yurtdışı kurum ve paydaşların bulunduğu toplantılarda modelin ve raporun tanıtılması,
- Temel modelin ilgili paydaş ve kuruluşların ihtiyaç ve istekleri, AB uyum sürecindeki önceliklere göre zenginleştirilip, istenilen sektör, alt sektör, modeldeki ana aktörler detayında genişletilmesi ve istenilen etki analizlerini yapabilecek şekilde genişletilmesi.

2.2. Ekonomik Gündem

TEPAV gerek 2005'den bu yana oluşturduğu disiplinler arası araştırma kapasitesi gerekse bünyesindeki uzmanların karar alıcılar nezdindeki saygınlığı nedeniyle Türkiye'de ekonomik gündemin şekillenmesinde kritik bir işlev üstlenme potansiyeline sahiptir. TEPAV'ın temel misyonu olan gündemdeki tartışmaların bilgi içeriğine katkıda bulunmanın yolu proaktif bir yaklaşımla kamu ve özel sektördeki karar alıcılara bilgi aktarmaktan geçmektedir. TEPAV'ın çok sayıdaki çalışma alanlarında gerçekleştirilen analizlerinin sonuçlarının aktarılmasının yanında güncel konulara yönelik analizlerin de güvenilir, sağlam ve hızlı şekilde yapılarak karar alıcılara aktarılması, doğru kararların doğru zamanda alınmasına katkıda bulunmak açısından büyük önem taşımaktadır. 2007'de TEPAV kurumsal kapasitesini bu yönde kullanmaya öncelik verecektir. Bu çerçevede aşağıdaki faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır:

- Gündemde olması gereken konularla (mikro reformlar) ilgili web'de yayımlanmak üzere bir politika notları serisi hazırlanması,
- Küresel gelişmeler, Türkiye ekonomisinin gündemi, iş yapma biçimlerindeki dönüşüm, bölgelerin ve sektörlerin rekabet gücü gibi konularda ve odalara yönelik olarak bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi,
- Gündemdeki spesifik ve öncelikli konular üzerine özel sektör ve kamudaki karar alıcılara yönelik sunumların yapılması;

- Yurtiçi ve yurtdışında, TEPAV'ın öncelikli odaklanma alanlarıyla ilgili düzenlenen kongre, konferans, seminer vb. toplantılara iştirak ederek sunumların yapılması ve TEPAV faaliyetlerinin tanıtılması,
- Kamudaki karar alıcılar arasındaki diyalogu güçlendirmek amacıyla ekonomik gündem ve tartışma toplantıları serisinin düzenlenmesi,
- Sosyal güvenlik reformu ile ilgili izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılması ve bu konuda bir politika notları dizinin hazırlanması

2.3. Türk Dış Politikası

Küresel dünya düzeninin aktif bir üyesi olan Türkiye, konumu ve geniş bir alana yayılan tarihi ve kültürel bağlarıyla medeniyetleri uzlaştıran ve tüm kıtalarda etkinlik gösteren çok boyutlu bir dış politika yürütmektedir. Bu perspektifle gerek Türkiye'de, gerek komşu ülkelerde ve ötesinde, barış ve refah içinde, istikrarlı, işbirliğine dayalı ve beşeri kalkınmayı sağlayacak bir bölgesel ve uluslararası ortamın yaratılmasına katkı sağlayacak çalışmalar bu kapsamda ele alınacaktır.

3. Bölgesel Çalışmalar

3.1. Avrupa Birliği

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne entegrasyonunda yaşanabilecek sıkıntıları en aza indirmek amacıyla Türkiye'nin içinde bulunduğu konumun doğru analiz edilmesi çok önemlidir. Üyelik müzakereleri sürecinde Avrupa ile karşılıklı diyalog mekanizmasının yapıcı olarak sürdürülebilmesi için Avrupa'nın önde gelen üniversite ve düşünce kuruluşları ve saygın düşünürleri bir ağ oluşturma faaliyetleri bu amaçla tasarlanmaktadır. Bu sayede, Türkiye'nin merkeze oturduğu gündemi biçimlendirmeye yönelik karşılıklı fikirlerin tartışılmasına olanak tanıyarak kamuoyunda farkındalık yaratmak amacıyla aşağıdaki başlıklarda çalışmalar yapılması planlanmıştır.

3.1.1. "AB- Türkiye: Koşullar, Güçlü Etkiler & Önyargılar" Çalıştayı ve Ağ Oluşturma:

12 ülkedeki etkin düşünce kuruluşlarının direktörlerinden oluşan bir grubu Türkiye – AB ilişkilerinin derinleşmesine analiz edip, tartışmaya olanak tanıyacak makaleler hazırlamaya teşvik edecek bir mekanizma oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır. Hazırlanacak olan makalelerin derlenerek 2007 yılında ilk etapta Roma, Brüksel ve Ankara'da yaygınlaştırma seminerleri düzenlenmesi yoluyla, daha sonra altı kilit Avrupa başkentinde (2007 yılında üç başkent olmak üzere) yapılacak toplantılarda bu alandaki tartışmalara yeni bir boyut kazandırılarak, medya aracılığı ile kamuoyunda farkındalık yaratılması planlanmaktadır.

3.1.2. Oxford Ankara İşbirliği: Avrupa'daki Türkiye Hakkındaki Önyargıları Kırma

Avrupa'nın önde gelen üniversitelerinden Oxford ile akademik işbirliğini geliştirmeye yönelik 3 program geliştirilmiştir.

- Çağdaş Türkiye Programı (Program on Contemporary Turkey)
- Oxford'ta Güney doğu Avrupa Çalışmaları(Southern Eastern European Studies at Oxford) (SEESOX)
- Avrupa Çalışma Merkezi (European Study Centre)

3.1.3. Avrupa İşbirliği: 1920'de İngiltere'de kurulan uluslararası ilişkiler alanında analiz yapan Chatham House, dünya gündemine oturan kilit konularda açık tartışma platformu oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Chatham House ile ortak toplantı/seminerler düzenlenmesi planlanmaktadır.

London School of Economics' de kurulan kürsünün (Çağdaş Türkiye Çalışmaları/ Comtemporany Turkish Studies) etkinliğinin artırılmasına yönelik aktiviteler tasarlanmıştır.

2007 yılı içinde Avrupa'da geliştirilecek diğer ağ oluşturma faaliyetleri bu başlık altında uygulamaya geçecektir.

3.1.4. Avrupa Birliği - Türkiye Karşılaştırmalı Güvenlik ve Dış Politika Analizi:

Yeni komşuluk alanında Türkiye ve AB'nin dış ve güvenlik politikalarının karşılaştırmalı analizi yapılacaktır. Bu proje çerçevesinde 6 rapor ve bir kitap oluşturmak ve sonunda yurtiçi ve yurt dışında düzenlenecek 4 konferans ile çalışma sonuçlarının sunulması planlanmaktadır. Söz konusu proje kapsamında, yerli ve yabancı politika yapıcılar, uzmanlar, düşünce kuruluşu liderleri ile görüş alışverişinde bulunulacaktır.

3.1.5. Avrupa Bülteni Yayınları: Periyodik Olarak Hazırlanacak Avrupa Bülteni:

TEPAV|IPRI tarafından aylık olarak yayınlanması planlanan bültenler, AB konusunda tematik ve güncel konuların ele alınacağı Türk kamuoyunda farkındalık yaratmaya yönelik olacaktır.

3.1.6. Avrupa Birliği Çalıştayları ve Yuvarlak Masa Toplantıları:

Türkiye'deki AB uzmanları ile yılda iki kere düzenlenecek çalıştay ve her ay gündemdeki konuları ele alan bilgi notları oluşturmaya yönelik yuvarlak masa toplantıları düzenlenecektir. Çalıştaylar sonunda toplantı notları derlenerek rapor halinde yayımlanacaktır. Yuvarlak masa toplantıları sonunda bilgi notları TEPAV web-sitesinde yayımlanarak kamuoyu ile paylaşılacaktır.

3.2. ABD İle İlişkiler

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ilişki, çok geniş bir yelpazede seyreden ve değişik alanları içine alan bir ilişkidir. Özellikle son zamanlarda, her ne kadar Irak bu ilişkinin belirleyici unsurlarından birini oluştursa da, iki ülke arasındaki bağlantı, tek bir konu ile sınırlandırılmayacak kadar çok yönlüdür. Amerika, Türkiye'nin Avrupa'ya yönelimin desteklemekte, Kıbrıs'ta çözüm konusunda katkıda bulunmakta ve Türkiye'deki ekonomik reforma ve yürütülen IMF destekli Programa destek vermektedir. 2007 yılındaki ABD çalışmalarının aşağıdaki başlıklarda yürütülmesi planlanmıştır.

3.2.1. Amerika'da Ağ Oluşturma Çalışmaları

A) International Finance Cooperation: Amerika ve Türkiye'deki karar alıcıları transatlantik ilişkiler ve Amerika-Türkiye ilişkilerinin gündemi üzerine bilgilendirmek için International Finance Cooperation ile birlikte Amerika'da bir seri toplantı gerçekleştirilecektir.

B) Center Strategic International Studies: Amerika'nın en etkin düşünce kuruluşları arasında adı anılan Center Strategic International Studies (CSIS) ile hem Amerika'da, hem de Türkiye'de bir dizi toplantılar düzenlenerek Türkiye-ABD ilişkilerinin iyileştirilmesi ve Türkiye lehine geliştirilmesi planlanmıştır. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin Kıbrıs konusunda uluslar arası platforma desteği artırmak amacıyla Amerika'da lobi faaliyetleri gerçekleştirilmesi tasarlanmaktadır.

C) ABD Çalıştayları ve Yuvarlak Masa Toplantıları: Üç ayda bir ABD ile ilişkileri değerlendirmek üzere TEPAV'da çalıştay veya yuvarlak masa toplantıları düzenlenecektir.

3.2.2. ABD Yuvarlak Masa Toplantıları Serisi

Yurtdışından gelecek uzman konuşmacılar ile ABD-Türkiye ortak gündem değerlendirme toplantıları düzenlenecektir.

3.3. Avrasya ve Karadeniz

Son yıllarda yaşanan bölgesel ve küresel siyasi gelişmeler, Avrasya bölgesinin küresel aktörlerin nüfuz mücadelesinin öncelikli sahalarından birisi haline getirmiş ve bölge ülkeleri arasında siyasi ayrışmaların oluşmasına neden olmuştur. Bu gelişmelerin Türkiye için yeni fırsatlar, riskler ve politika ihtiyaçları doğuracağı ortadadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin bölge ülkelerine yönelik yatırım ve işbirliği potansiyelini ortaya çıkaracak ve Orta Doğu'da uyguladığı oda geliştirme projeleri vasıtasıyla Avrasya'ya transfer kapasite güçlendirme faaliyetlerini hayata geçirerek aktif ve bütüncül bir politika geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

3.3.1. Avrasya ile İlişkiler: Öncelikle bu bölge üzerinde detaylı bilgi sahibi olmak, bölgedeki iş destek kuruluşları ile ilişkilerin geliştirilmesi ve bölgedeki bazı ülkelere yönelik çalışma grupları oluşturulması yoluyla ortak toplantılar düzenlemesi hedeflenmektedir. Ayrıca bölge ülkelerinin kapasite ve potansiyellerini yansıtan bir envanter çalışması yapılması da planlanmıştır. Bunun yanı sıra ticari ilişkileri kolaylaştırarak, kaçakçılığı önlemeye yönelik sınır gümrük kapıları yönetimine ilişkin çalışmalar tasarlanmıştır.

3.3.2. Türkiye için Karadeniz Stratejisi Oluşturulması: Türkiye'nin Karadeniz'de bir strateji geliştirebilmesi için ekonomik, siyasi ve güvenlik boyutlarını ele alan onar kişilik gruplardan oluşan İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasına yönelik 16 toplantı gerçekleştirilmesi ve strateji raporları oluşturulması planlanmaktadır. Rapor bulguları üç günlük bir uluslararası konferans ile konunun uzmanları ile paylaşılarak tartışma platformu yaratılacaktır.

3.3.3. Bölgesel Ağ Oluşturma: Bölge ülkelerinden Gürcistan, Rusya ve Azerbaycan ile iletişim ağının güçlendirilmesine yönelik alan çalışmaları ile ağ geliştirme toplantıları yapılması öngörülmektedir. Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini geliştirmek ve bölge ülkeleri ile etkileşimleri güçlendirecek karar vericilere alternatifler sunmak amacıyla saha çalışmaları yapılacak, çalıştaylar düzenlenecek ve ülke raporları hazırlanacaktır.

3.3.4. Türkiye'nin Avrasya Politikasının Değerlendirilmesi: 15. yılda Türkiye'nin Avrasya Politikasının bölge uzmanları ve yurt dışındaki uzmanlarla birlikte değerlendirilmesini sağlayacak iki seminer düzenlenerek bir yayın hazırlanması tasarlanmaktadır.

3.4. Orta Doğu ve Akdeniz

Orta Doğu bölgesi yüzyıllardır ekonomik ve sosyal kalkınma bakımından potansiyelinin çok altında bir performans göstermektedir. Cılız kalmış özel sektör yapıları herhangi bir siyasi değişime yol açacak güce sahip değildir. Bölgenin hızla artmakta olan nüfusu ve milyonlarca işsiz gence istihdam yaratma gereği bölge ülkelerinin önünde ivedilikle çözülmesi gereken bir sorun olarak durmaktadır. Bölgedeki demokratikleşme sürecinin olmazsa olmaz koşulu, özel sektöre ve serbest piyasa kurallarına dayalı ekonomilerin güçlendirilmesidir. Türk özel sektörünün tecrübesinin bu süreçte bölgeye ışık tutabilecek nitelikte olduğu yıllardır dile getirilmektedir. Ancak somut olarak Türk işadamlarının bölgedeki ülkelerin sanayileşmesine ne gibi katkılarda bulunabileceği konusu yeterince

değerlendirilmemiştir. Bu perspektifte Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini artırma güdümünden hareketle 2007 yılında aşağıdaki çalışmaların yapılması planlanmıştır.

3.4.1. Orta Doğu ile Ekonomik İlişkilerin Güçlendirilmesi: Öncelikle Filistin ve Lübnan'a yönelik iki girişim tasarlanmıştır. Bunlardan ilki Filistin Odaları Federasyonu ile 2. Oda Geliştirme seminerler dizisinin hayata geçirilmesine yönelik olarak Filistin Heyetinin Ankara ve İstanbul'da düzenlenecek toplantılar ile bilgilendirilmesi ve iki ülkenin ekonomik ilişkilerini güçlendirmeye yönelik çalışmaların hayata geçirilmesidir. İkinci olarak, İsrail'in Lübnan operasyonunun Lübnan ekonomisine etkilerini tartışmak ve oradaki akademik çevreler ile sürekli bir iletişim mekanizmasının temellerini atmak için bir konferans ve bölgeye yönelik toplantılar düzenlenmesi planlanmaktadır.

3.4.2. Bölgesel Ticareti Kolaylaştırılma Girişimleri: Filistin'deki Erez Projesi kapsamında mal geçişlerine ilişkin bir çalışma grubu oluşturulacaktır. Bu tür çalışmaların Irak'a genişletilmesi ve Erez Projesi geliştirildikten sonra burada kazanılan deneyimlerin başta Irak olmak üzere Orta Doğu'daki diğer ülkelere, aktarılması hedeflenmektedir. Bunun dışında, serbest ticaret anlaşmalarından en büyük farkı, üretilen mallara doğrudan vergi ve kota muafiyeti sağlaması olan QIZ' lere yönelik çalışmalar yürütülecektir.

3.4.3. Orta Doğu Ülkeleri Stratejik Öngörü Raporları: Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini geliştirmek ve bölge ülkeleri ile etkileşimleri güçlendirecek karar vericilere alternatifler sunmak amacıyla altı ülkeye yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bu çalışmaların ardından hedef ülkelere yönelik birer toplantı ve çalıştayların yanı sıra çıktı olarak *stratejik öngörü raporları* (Suriye, Irak, İran, Lübnan, Mısır, İsrail) oluşturulması planlanmaktadır.

3.4.4. Türkiye – Akdeniz Diyalogu: Türkiye'nin Akdeniz ülkeleri ile etkileşimini güçlendirerek bölge ülkelerindeki (İspanya, İtalya, Cezayir, Fas, Tunus, Yunanistan) akademisyenler ile ağ oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Faaliyetlerin bir kısmı ülkelere gelecek uzmanlar ile toplantılar yapılması, bir kısmı da ülkelere yönelik seyahatler şeklinde gerçekleştirilecektir.

3.5. Kıbrıs

TEPAV'ın Kıbrıs çalışmalarının amacı özellikle Annan Planı'nı referandum ile kabul ederek Kıbrıs Rumları ile beraber yaşama iradelerini ortaya koyan Kıbrıs Türklerinin uluslararası camiada halen Ada'daki ayrılıkçı toplum olarak nitelenmesine bir son verilmesine katkı sağlamaktır. Bu çerçevede TEPAV, Dış Politika Etütlerinin Kıbrıs çalışmalarını 3 alanda yürütecektir.

3.5.1. Kıbrıslı Türklerin İnsan Hakları:

Kıbrıs Türkleri bireysel hak arama davalarına konu olabilecek Güney Kıbrıs Rum Yönetimi kaynaklı ihlalleri yeterince gündeme getirememiş ve AİHM nezdinde gerekli girişimleri yapamamıştır. Bu eksikliği gidermek amacıyla TEPAV, "*Kıbrıs Türklerinin İnsan Hakları Alanında Bireysel Hak Arama Girişimleri Projesi*"ni başlatmıştır. Kıbrıslı Türk İnsan Hakları Vakfı ile eşgüdüm içerisinde yürütülen bu proje kapsamındaki çalışmalar 2007 yılında da devam edecektir.

3.5.2. Maraş Kapalı Bölgesi'ndeki Osmanlı Vakıfları ve Ekonomik Ambargo/İzolasyonlar:

Kapalı Maraş Bölgesi'nde Osmanlı Devleti döneminden kalan Türk vakıf mallarının hukuki statüsünün netlik kazandırılmasına yönelik yürütülen çalışmalar Avukat Atalay İleri ve Freiburg Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden hukukçular tarafından yapılmıştır. Bu

çalışmaların amacı Kıbrıs'ta kapsamlı çözümün en önemli parametrelerinden biri olan Maraş'ın statüsüne ilişkin müspet sonuçlar elde etmektir.

KKTC'ye yönelik uygulanan ekonomik izolasyonlar ve doğrudan ticarete yönelik kısıtlamaların hukuki alt yapılarını inceleyen akademik çalışmalar devam edecektir.

3.5.3. Kıbrıs'ta nihai çözümün parametrelerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar: Kıbrıs'ta kapsamlı çözüme yönelik alternatifleri geliştirirken Türkiye'nin önceliği mümkün olduğunca Annan Planı'nın temel ilkelerine bağlı kalmaktır. Bu stratejik amaca yönelik olarak Annan Planı'nın gerek işlevselliğini gerekse de Avrupa Topluluğu hukuku ile uyumlu olduğunu ortaya koyan çalışmalar yapılacaktır. Bu kapsamda Lefkoşe ve Ankara'da 2 çalıştay düzenlenmesi ve hazırlanacak raporların yapılacak toplantılar ile kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.

4. Kamuda Yeniden Yapılanma Çalışmaları

4.1. Kamu Reformu ve Yerelleşme

4.1.1. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yerelleştirilmesi Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (KHGM) 2005 yılında kaldırılarak bütün taşra teşkilatı, personel ve makina parkı ile birlikte İl Özel İdarelerine devredilmiştir. KHGM'nin kapatılarak varlıklarının İl Özel İdarelerine devrine ilişkin uygulamanın, kamu hizmetlerinin etkinliği ve verimliliği açısından değerlendirilmesi amacıyla bir araştırma çalışması gerçekleştirilecektir. Araştırma, KHGM'nin yerelleştirilmesini doğurduğu mali sonuçlar, hizmet verimliliği ve etkinliği açısından ele alacaktır. Araştırma sonuçlarının paylaşılacağı ve diğer sektörlerdeki yerelleştirme politikalarının tartışılacağı bir konferans gerçekleştirilecektir.

4.1.2. Yerel Yönetişim ve Demokratikleşme

Kent konseyleri, Türkiye'ye özgü bir yapılanmayla, merkezi yönetimi, yerel yönetimi ve sivil toplumu bir işbirliği ortaklığı çerçevesinde bir araya getiren yönetim mekanizmaları olarak gelişmiş ve belediye kanunda her belediyenin kent konseyi oluşturacağı belirtilmiştir. Kentin geleceğine ilişkin kararların alınmasında ortak aklın oluşturulması ve yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerin etkinlik ve etkililiğinin izlenmesinde kent konseyleri önemli bir potansiyel sunmaktadır. Yerel yönetişimin hayata geçirilmesinde kent konseylerinin uygulamalarını ve üstlenebilecekleri rolleri tartışmak üzere bir yuvarlak masa toplantısı ve konferans yapılacaktır. Toplantılarda yerel yönetimlerin stratejik planlarının hazırlanması ve izlenmesindeki roller, kent konseyleri yerel/bölgesel kalkınma kurum ve faaliyetleri ile ilişkileri gibi konular ele alınacaktır. Toplantıların ardından kent konseylerinin mevcut ve potansiyel işlevlerini değerlendiren bir politika notu hazırlanacaktır.

4.1.3. Yerel Reform İzleme

Yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının artırılması, yerel yönetimlerin yasal düzenlemeler aracılığıyla "iyi yönetim" in ilke ve araçlarıyla tanıtılması yönünde önemli adımlar atılmıştır. Ancak yasal düzenlemelerin uygulamaya nasıl yansımakta olduğuna ilişkin sistematik bir izleme çalışması bulunmamaktadır. Yerel Reform İzleme

çalışması kapsamında iyi yönetim ilkeleri temelinde yerel yönetim sisteminin ve seçilecek yerel yönetimlerin stratejik plan, bütçe ve faaliyetleri değerlendirilecek ve dönemsel olarak rapor haline getirilecektir. İzleme çalışması kapsamında yerel izleme kapasitesinin artırılması amacıyla mümkün olduğunca yerel paydaşlarla ortaklıklar geliştirilecektir.

Yerel reform izleme çalışmasının bir boyutu olarak yerel düzeyde iş yapma performansının izlenmesi planlanmaktadır. Ekonomi etütleri programı ile birlikte IFC ortaklığında geliştirilecek çalışma “Doing Business” göstergelerinin çeşitli illerde izlenerek yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik politikalara katkı sağlanmasını amaçlamaktadır.

4.1.4. Yerel Yönetimlerin Performanslarının İzlenmesi

2007 yılı içinde kabul edilmesi beklenen yerel yönetim gelirleri ile ilgili Kanun Tasarısı'na göre Merkezi yönetimin belediyelere aktardığı payların dağıtımında kullanılacak kriterler arasında belediyelerin performansları da yer almaktadır. Mali transferlerin belirlenmesinde kullanılmasının yanında performans sistemi yerel yönetimlerin hesap verme sorumluluğunu yerine getirmesi ve yönetimin iyileştirilmesi açısından hedef gerçekleştirmelerinin izlenebileceği sonuç odaklı bir çerçeveye sunmaktadır.

Belediye performansının izlenmesi konusunda hükümet düzeyinde bazı hazırlıkların yapılmakta olduğu söylenebilse de il özel idarelerinin ya il genel idaresinin performansı konusunda bir çalışma bulunmamaktadır. Ekonomik ve sosyal göstergeler temelinde il performanslarının belirlenmesi amacıyla 2007 yılında bir çalışma gerçekleştirilecektir. Göstergelerin belirlenmesinin ardından il performans raporu hazırlanacaktır.

Yerel yönetimlerde performans izleme konusunda dünya örneklerinin inceleneceği ve Türkiye'deki çalışmalarla ilgili değerlendirmeler ve önerilerin yer alacağı bir politika notu hazırlanacaktır.

4.1.5. Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama

Yerel yönetimler 2006 yılında bir yandan stratejik yönetimin ve planlamanın kurumları için ne ifade ettiğini kavramaya çalışırken diğer yandan da kanunun öngördüğü kısa süre içinde stratejik planlarını yetiştirmek durumunda kaldılar. Bu süreç planların niteliği, uygulanabilirliği ve izlenebilirliği ile ilgili önemli sonuçlar doğurdu. Bundan sonra hazırlanacak stratejik planlara ve stratejik planlarda yapılacak tadilatlarla yol göstermesi amacıyla bir rehber çalışması 2006 yılında başlatılmıştır. Geçmiş süreçlerde ortaya çıkan kapasite ihtiyaçları temelinde ve yerel yönetimlerin özelliklerini dikkate alan bir stratejik plan hazırlama ve uygulama rehberi 2007 yılı içinde tamamlanarak yerel yönetimlerin kullanımına sunulacaktır.

Yerel yönetimlerin geçtiğimiz yıl hazırlamış oldukları stratejik planları değerlendiren bir politika notu hazırlanacaktır.

TEPAV 2006 yılında Ankara İl Özel İdaresi'ne stratejik plan sürecinde destek sağlamıştır. Kurumsal düzeyde yapılan belediye ve il özel idaresi stratejik planlarından farklı olarak Ankara'da stratejik plan sürecine ortak il vizyonu ve stratejik amaçları doğrultusunda başlanmış ve İl Özel İdaresi kurumsal planını bu ortak vizyona uygun olarak gerçekleştirmiştir. Belediye ve İl Özel İdarelerinin planlarının il ölçeğinde uyumlaştırılması adına önem taşıyan Ankara sürecinde yaşanan deneyimlerin paylaşılacağı bir konferans

düzenlenecektir. Konferansta yerel yönetim stratejik planlama çerçevesi ile ilgili sorunların da tartışılacağı bir platform sağlanacaktır.

4.2. Yolsuzlukla Mücadele

Yolsuzlukla mücadeleyi gündemde tutmak ve yolsuzlukla mücadelenin farklı boyutları ile ilgili politika tartışmalarına bilgi ve platform sağlamak amacıyla her yıl düzenlenen yolsuzlukla mücadele konferansının üçüncüsü 2007 yılında yerleşme ve yolsuzluk temasıyla düzenlenecektir. Yerleşmenin yolsuzlukla ilişkisinde çoğunlukla algıya dayalı önemli iki karşıt görüş bulunmaktadır. Bir görüşe göre yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının artmasının patronaj ve çıkar ilişkilerinin gölgesinde yolsuzluğu artıracığı belirtilirken diğer bir görüşe göre ise yerleşme ile birlikte yönetimin halka karşı olan hesap verme mekanizmasının daha sağlıklı işleyeceği ve yerel düzeyde yolsuzlukların azalacağını savunmaktadır. Konferans somut bulgular temelinde bu iki görüşü tartışmayı amaçlamaktadır. Konferans kapsamında İçişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen yerel yönetimlerin teftişlerinin raporlarının incelendiği bir araştırma gerçekleştirilecektir.

Yolsuzlukla Mücadele Kitapları Serisi altında Siyasi Etik ve Siyasetin Güvenilirliği konulu ikinci yolsuzlukla mücadele konferans kayıtları ve üçüncü konferansın kayıtları ve sunulan tebliğler yayımlanacaktır.

4.3. Piyasa Düzenleme

Kamu eliyle yürütülen ve kamu hizmeti niteliğini taşıyan faaliyetlere ilişkin özelleştirme uygulamalarında ortaya çıkan hukuksal sorunların tespiti, tasnifi ve analizi; açık, anlaşılır ve uygulayıcılar tarafından irdelenebilir nitelikte sunumu; kaçınma ve çözüm önerileri oluşturulması amacıyla bir çalışma yapılacaktır.

Enerji piyasasının liberalleşmesi ve Türkiye'nin enerji koridoru olma potansiyelini fayda-maliyet perspektifinde değerlendiren bir çalışma yapılacaktır.

Her iki çalışmanın değerlendirileceği toplantılar ilgililerin katılımıyla gerçekleştirilecek ve ardından raporlar sonlandırılarak kamuoyuna sunulacaktır.

Doğalgazda ithalat bağımlılığı konusunda bir tartışma notu hazırlanacaktır. Tartışma notu çerçevesinde bir yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirilecektir.

5. Yerel/Bölgesel Kalkınma Çalışmaları

2007 yılında kalkınma ajansları ve bölgesel kalkınma inisiyatifleri ile iletişim ağı faaliyetlerinde devam edilecektir. Bu kapsamda bölgesel kalkınmanın araç ve yöntemleriyle ilgili kaynak verileri barındıran bölgesel kalkınma özel sayfası TEPAV sayfası altında sunulmaya devam edilecek ve içeriği geliştirilecektir. Diğer yandan bölgesel kalkınma politikalarının ve uygulamalarının değerlendirileceği yuvarlak masa toplantıları yerel aktörlerin de katılımıyla gerçekleştirilecektir.

Bölgesel kalkınma alanındaki güncel gelişmeler, dünya deneyimleri ve Türkiye uygulamaları ile ilgili uluslararası katılımlı bir konferans gerçekleştirilecektir.

Yerel inisiyatifle kurulmuş olup iktisadi, sosyal ya da kırsal kalkınma alanında çalışan oluşumların deneyimlerini incelemek ve yasayla kurulan ajanslarla ilişkilerini üzerine fikir üretmek amacıyla bir politika notu hazırlanacaktır.

Bölgesel kalkınma alanındaki iki ülke deneyimini ayrıntılı olarak inceleyen iki politika notu hazırlanacaktır.

Yerel/Bölgesel kalkınma alanında Avrupa Birliği tarafından finanse edilen aşağıdaki proje çağrılarını için teklif hazırlanacaktır:

- Katılımcı bölgesel kalkınma stratejileri, operasyonel planlar ve altyapı yatırım projelerinin önceliklendirilmesi konularında destek sağlanması
- Bölgesel kalkınma ajanslarının kurulması ve işletilmesi konusunda teknik destek
- İç göç alan Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep ve Erzurum'da ekonomik ve sosyal entegrasyon problemlerinin çözülmesine destek sağlanması

6. İstikrar Çalışmaları

6.1. Fiyat İstikrarı

Son birkaç yıl içerisinde ülkemizde fiyat istikrarı alanında önemli ilerleme kaydedilmiştir. Bu çalışma alanında yürütülecek destek çalışmaları ile yakalanan istikrar havasının kalıcı nitelik kazanması amaçlanmaktadır. Merkez Bankası'nın bağımsızlığı ile güç kazanan enflasyonla mücadelede en önemli etkenlerden birisi de kamuoyu ile iletişim kurularak yapılanların etkin biçimde anlatılmasıdır. Bu çerçevede, gereken noktalarda kamuoyunun aydınlatılması amaçlanmaktadır.

6.2. Finansal İstikrar

Finansal istikrar alanında yapılacak çalışmaların ana amacı finansal risk unsurlarını ortaya çıkartmak, tartışmak ve kamuoyunu aydınlatmaktır. Çalışmalar orta ve uzun vadeli bakış açısına sahip olacaktır. Finansal istikrar ana başlığının altında yapılması planlanan çalışmalar şunlardır:

6.2.1. Parasal İzleme Raporu

Bu rapor çerçevesinde, makroekonomik bir bakış açısıyla parasal büyüklükler dikkatle izlenecek, olası risk unsurları tespit edilmeye çalışılacak ve bunlara karşı uygulanabilecek ekonomi politikaları vurgulanacaktır.

6.2.2. Dolarizasyon Çalışması

Ekonomik birimlerin yerel para birimi yerine yabancı para birimlerini tercih etmeleri, para politikalarının etkisini azaltmakta ve ekonomide kırılabilirliği artırmaktadır. Türkiye dolarizasyonun ciddi biçimde gözlemlendiği ülkelerden birisidir. Bu çalışma Türkiye'deki dolarizasyon sorununa kamuoyunun dikkatini çekmeyi ve sorunun aşılması için uygulanması gereken ekonomi politikalarını üretmeyi amaçlamaktadır.

6.2.3. İstikrar Endeksi Çalışması

Türkiye ekonomisinin genel gidişatını değerlendirmeye yönelik bir istikrar endeksi üretilmesi amaçlanmaktadır.

6.2.4. Firmaların Döviz Açık Pozisyonu Çalışması

Türkiye’de şirketlerin döviz açık pozisyonları ekonomik kırılganlığı artırabilecek bir risk unsurudur. Bu çalışma ile sorunun nedenleri araştırılacak, çözüm yöntemleri kamuoyu ile paylaşılacaktır.

6.3. Kamu Maliyesinde İstikrar

Kamu maliyesinin ülkenin ekonomik durumuna etkisi büyüktür. Mevcut hükümetin mali eğilimlerini derinlemesine anlamak için bütçe sonuçlarının detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir. Kamu maliyesi uygulamalarında istikrarın sağlanması mali disipline de yansımaktır. Bu konu başlığı altında yayınlanan iki rapor ile bütçe sonuçları her yönüyle tartışılmakta, risk unsurları tespit edilmekte, hükümetlerin mali uygulamalarındaki saydamlıkları ölçülmeye çalışılmaktadır.

6.3.1. Mali İzleme Raporu

Aylık bütçe sonuçlarının değerlendirildiği Mali İzleme Raporuna bu çalışma yılında da devam edilecektir.

6.3.2. Mali Saydamlık İzleme Raporu

Ülkemiz kamu mali yönetiminin özellikleri dikkate alınarak oluşturulmuş olan mali saydamlık endeksinin hesaplanması ve gelişmelerin bu endeks çerçevesinde izlenmesi amaçlanmaktadır. Bir tür algılama endeksi olarak tasarlanan mali saydamlık izleme endeksi ile ülkemizde mali saydamlığın düzenli olarak ölçülmesi, problemleri olarak görünen alanların ve geliştirilmesi gereken konuların saptanması ve hükümetlerin bu konudaki performanslarının değerlendirilmesine devam edilecektir.

Devam Eden Projeler

• TOBB-BİS (Erez Sanayi Bölgesinin Yeniden Canlandırılması)Projesi

2007 yılında proje ile ilgili olarak yapılması öngörülen aktiviteler, 2006’da hazırlanan bir hareket planı ile belirlenmiştir. Bu aktivitelerin başında, proje ile ilgilenecek profesyonel bir ekibin oluşturulması, şirket sahibi, genel koordinatör, güvenlik uzmanı ve mal akışları konularında uzmanların istihdam edilmesi, bölgede ofisin kurulması ve fizibilite çalışmalarının yapılması gelmektedir. Malların dolaşımı, güvenlik, gümrük ve vergi ile ilgili konuları inceleyecek ve 2006 sonunda oluşturulmaya başlanan Türk, İsraili ve Filistinli çalışma gruplarına işlerlik kazandırılması acilen gerekmektedir. TOBB-BİS şirketini Filistin’de kayıt altına alma işlemlerinin tamamlanması, molozların kaldırılması ve ilk etapta çevre duvarı ve idari binaları içeren inşaat işlemlerine başlanması öngörülmektedir. TOBB-BİS projesini Amerika ve Avrupalıların sınır geçişleri ile ilgili benzer girişimlerinin gündemine sokulması için çabalar 2007 yılı başında da sürdürülecektir. Endüstri bölgesinin içinde bölge halkına yönelik hizmet verecek bir klinik ve meslek yüksek okulunun kurulması çalışmalarına da hız verilmesi gerekmektedir. 2007 yılının ikinci yarısında ise bölgede yatırım yapacak işadamlarına yönelik yatırım promosyonu aktivitelerine hız verilecektir. Son olarak bu Proje’nin ortaya çıkışını sağlayan ve üç ülke arasındaki diyalogun devamına olanak tanıyan Ankara Forumu toplantıları, değişik somut projeler çerçevesinde düzenlenmeye devam edecek, iş adamları arasında kurulan bağların genişleyerek devam etmesi sağlanacaktır. Ankara Forumu dördüncü toplantısı 15 Ocak’ta Tel Aviv’de yapılacaktır.

• Yerel Medya Eğitim Projesi

Proje'nin amacı yerel basın mensuplarına, Türkiye'nin içinde yer alacağı Avrupa Birliği müzakere süreci konularında donanım kazandırmak, Türkiye'de yaşanan dönüşüm sürecini ortaya koymak ve ekonomimizin küreselleşmeye entegrasyonunu nasıl en sağlıklı biçimde gerçekleştirebileceğini yerel basın mensuplarıyla tartışmaktır. Seminerlerin sonunda, haber-makale yarışması düzenlenecek, dereceye giren gazeteciler Brüksel gezisine davet edilecek ve çeşitli ödüller verilecektir.

81 ildeki yerel medya mensuplarına yönelik olarak geliştirilen ve ilk açılış toplantısı Eylül ayında Ankara'da yapılan proje kapsamında 2006 yılında Konya, Bursa ve Trabzon'daki eğitim seminerlerinin 2007 yılında da belli bir program dahilinde devam etmesi planlanmaktadır.

• Yerel Kalkınma İçin Akademisyenler Platformu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile TEPAV | EPRI tarafından ortaklaşa yürütülmekte olan *Yerel Kalkınma İçin Akademisyenler Programı*'nin amacı, bir akademik platform oluşturarak, yerel üniversitelerde Avrupa Birliği üzerine çalışan nitelikli akademisyenleri bir araya getirmek, akademisyenlerin görüşlerini paylaşımlarına ve aralarındaki işbirliğini geliştirmelerine olanak sağlamak, uygun akademisyenlerin uygun yerel odalarla iletişim ve işbirliğine geçmelerini sağlayarak yerel/bölgesel kalkınma süreçlerini desteklemektir. Hazırlıkları Mart ayında tamamlanan ve ilk tanışma toplantısı 22-23 Nisan tarihlerinde TOBB-ETÜ' de gerçekleştirilen proje ile ilgili olarak 2007 yılında da belli bir program dâhilinde toplantılar düzenlenmesi planlanmaktadır.

• Rekabet Projesi

Rekabet Kurumu; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Dünya Bankası'nın ortaklığında başlatılan ve süreçleri TEPAV tarafından yürütülen *'Rekabet Politikası ve Türkiye'de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Hukuki Çerçeve'* konulu proje ile ilgili olarak danışmanlarla yapılan sözleşmeler kapsamında hazırlanan beş adet araştırma raporunu içerecek kitabın Türkçe baskısı Rekabet Kurumu, İngilizce baskısı ise TEPAV tarafından gerçekleştirilecektir. Hazırlanan Raporlar'ın Rekabet Kurumu'nca başlanan Türkçe'ye çeviri işleri tamamlanmıştır. Raporlar'ın basımının 2007 yılı Ocak ayı içinde tamamlanması beklenmektedir. Rekabet Kurumu ve Dünya Bankası yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucunda Proje kapsamında yapılması planlanan toplantının 2007 yılının ilk aylarında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

• AB Bilgi Köprüleri Programı – Etki Analizi Projesi

AB Bilgi Köprüleri Programı'na sunulan ve 2006 yılı Kasım ayında hibe almaya hak kazanan proje ile AB müktesebat uyumlaştırılmasında Türkiye'nin Ulusal Program ve Katılım Ortaklığı'nı uygulamasına yönelik *etki analizi* kapasitesinin güçlendirilmesi hedeflenmekte ve bu kapsamda, *88/609/EC Konsey Direktifi'nin* Türkiye'de benimsenmesine yönelik Avrupa'daki deneyimlerin Türkiye'ye aktararak, etki analizi modelini geliştirilmesi pilot uygulamanın yapılması amaçlanmaktadır. Hedef kitle olarak ilgili kamu kurumları, bakanlıklar, üniversiteler, STKlar, meslek örgütleri ve düşünce kuruluşları belirlenmiştir. Proje ile hedef kitlenin etki analizi konusunda farkındalık düzeyleri ve uygulama kapasiteleri geliştirilerek AB ülkelerindeki ilgili kuruluş ve üniversitelerdeki uzmanlar arasında iletişim ağı oluşturulması amaçlanmaktadır.

2007 yılı başında uygulamaya geçecek olan proje kapsamında Şubat ayında yapılacak açılış toplantısı ve bilgilendirme seminerinin ardından Nisan ayında metot belirleme çalışmayı düzenlenecektir. İki yabancı, iki yerli ortak ile yürütülecek olan projenin teknik çalıştayında TEPAV ile ortak ve iştirakçi kurumların uzmanları etki analizi konusunda deneyimli yurtdışı uzmanlar aracılığı ile etki analizi teknikleri konusunda eğitim alacaklardır. Bu çerçevede seçilen direktifin hangi teknikler ile etki analizinin yapılacağı da belirlenecektir. TEPAV uzmanlarının ortak ve iştirakçi kurumların da katkıları ile yürütecekleri etki analizi çalışmasının tamamlanması ve yabancı uzmanlarca hakemlik sürecinden geçirilmesinin ardından hazırlanacak olan rapora ilaveten bir de etki analizi rehberi hazırlanacaktır. Proje çıktıları 12. ayın sonunda proje kapanış toplantısı ile ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılacaktır.

2006 YILI ÖNEMLİ TOPLANTILAR				
TOPLANTI ADI	TARİHİ	YERİ	BÖLÜM	KATILIMCI SAYISI
1. Enerji Sektörü Reformu: Neredeyiz, Ne yapmalı İzak Atiyas(Sabancı Ün.)	17.1.2006	TEPAV	YÖNETİŞİM	22
2. Yerel Yönetim Reformu Sürecinde Belediyelerin Eğitim İhtiyacını Belirleme Çalıştay (İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü-World Bank Institute)	25-26.1.2006	TODAIE	YÖNETİŞİM	35
3. Küresel Ekonomik Beklentiler 2006: Göçün ve İşçi Dövizlerinin Ekonomik Etkileri (Dominique van der Mensbrugge-Dünya Bankası)	27.1.2006	TOBB-ETÜ	EKONOMİ	44
4. Sosyal Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması Çalıştay (Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu)	2-3.2.2006	Kızılcahamam	YÖNETİŞİM	54
5. Rich Mills Toplantısı (ABD Büyükelçiliği)	7.2.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	25
6. İran'daki Son Gelişmeler Işığında Türk-Amerikan İlişkileri Yuvarlak Masa Toplantısı (Bülent Ali Rıza-CSIS)	14.2.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	21
7. AB Sürecinde Türkiye'nin Kıbrıs Politikası Yuvarlak Masa Toplantısı (Ahmet Davutoğlu-Başbakanlık)	15.2.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	55
8. Orta Doğu'da Yeni Bir Kriz? İran'ın Nükleer Faaliyetleri Bizi Nereye Götürüyor? Yuvarlak Masa Toplantısı (Karim Sadjadpour)	21.2.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	32
9. Belediyelerin Performanslarının İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Çalıştay (WBI-İçişleri Bakanlığı)	23-25.2.2006	Ankara Büyük Anadolu Oteli	YÖNETİŞİM	31
10. Dünya Bankası-TEPAV Eğitim Projesi Çalışma Toplantısı	7.3.2006	TEPAV	TEPAV	
11. TEPAV EPRI Mali İzleme Grubu Basın Toplantısı 2005 Yıl Sonu Raporu ve 3. Mali Saydamlık Raporu	8.3.2006	TEPAV	TEPAV	46
12. Sanayi Politikaları ÖİK Toplantısı	9.3.2006	TEPAV	EKONOMİ	19
13. Filistin Serbest Sanayi Bölgesi Projesi Tanıtım Toplantısı (Toshiyuki Fujiwara-Japonya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü)	20.3.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	10

14. TÜRKİYE – AVRUPA BİRLİĞİ – ABD İlişkiler Nereye Gidiyor Çalıştayı (TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	21.3.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	49
15. Kamu Denetçiliği Yasa Tasarısı Yuvarlak Masa Toplantısı	22.3.2006	TEPAV	YÖNETİŞİM	
16. Sosyal Hizmetlerin Yeniden Yapılanmasında Yerelleşme Yönelimi Çalıştayı (WBI)	23.3.2006	Ankara-Gölbaşı-Patalya Lake Resort Hotel	YÖNETİŞİM	18
17. Gençlik Sektöründe Yerelleşme Ve Yeniden Yapılandırma Çalıştayı (Habitat ve Gündem 21 Gençlik Derneği-WBI)	24.3.2006	Ankara-Gölbaşı-Patalya Lake Resort Hotel	YÖNETİŞİM	27
18. Sanayi Politikaları ÖİK Toplantısı	5.4.2006	TOBB	EKONOMİ	17
19. Irak'taki Son Gelişmeler Işığında Türk Dış Politikası Yuvarlak Masa Toplantısı (Philip Robins-Oxford Ün.)	6.4.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	20
20. Genişletilmiş Karadeniz Bölgesinin Geleceği: Fırsatlar Ve Riskler Yuvarlak Masa Toplantısı (Tedo Japaridze-BSEC)(TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	14.4.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	47
21. Kafkasya'daki Çatışmaların Barışçı Çözüm Yolları Yuvarlak Masa Toplantısı (Georgi Haindrava)(TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	18.4.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	50
22. Özelleştirme Sürecinde Yaşanan Hukuki Sorunlar Yuvarlak Masa Toplantısı (Turgut Tan-Bilkent Ün.)	21.4.2006	TEPAV	YÖNETİŞİM	16
23. AB Sürecinde Yerel Akademisyenlerle İşbirliği Projesi Tanıtım Toplantısı (TOBB)	22.4.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	49
24. International Energy Sector Security in a Post-Iraq Threat Environment (Martin Rudner-Angela Gendron)	25.4.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	15
25. Yerelleşme Sürecinde Planların Kademeli Birlikteliği Yuvarlak Masa Toplantısı	26.4.2006	ODTÜ	YÖNETİŞİM	
26. İran'daki Son Gelişmeler Işığında Türk-Amerikan İlişkileri Yuvarlak Masa Toplantısı (Bülent Ali Rıza-CSIS)	27.4.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	33
27. Kıbrıs'ta Değişen Parametreler ve Yeni Politika İhtiyaçları Yuvarlak Masa Toplantısı (Serdar Denktaş)(TOBB-ETÜ)	28.4.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	43
28. Doğal Afetler, Kalkınmanın Önündeki Engeller Konferansı (Ajay Chhibber)(IEG-World Bank)	18.5.2006	Ankara Hilton Hotel	EKONOMİ	120
29. İstikrar Enstitüsü Açılışı Basın Toplantısı	25.5.2006	TOBB-ETÜ	TEPAV	40
30. CAF-Genel Değerlendirme Çerçevesi Eğitim Semineri (Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı-WBI-Avrupa Kamu Yönetimi Enstitüsü)	25-26.5.2006	Bolu-Büyük Abant Oteli	YÖNETİŞİM	45
31. Irak: Yeni Çatışmaların Önlenmesi Mümkün Olabilir Mi (Joost R. Hiltermann-ICG)	1.6.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	50

32. Türkiye'nin AB'ye Katılım Yükümlülükleri Çerçevesinde Limanlar Sorunu Yuvarlak Masa Toplantısı	7.6.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	10
33. Stratejik Planlama Eğitim Semineri (WBI)	7-9.6.2006	TOBB-ETÜ	YÖNETİŞİM	35
34. "Turkey at a Glance" Yuvarlak masa toplantısı	9.6.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	25
35. İran Sorununun Geleceği: Senaryolar, Bölgesel Etkiler Ve Türkiye İçin Öneriler Raporu Tanıtım Toplantısı (Nihat Ali Özcan)(TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	26.6.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	61
36. Avrupa Birliği'nde Şirket Kurtarma ve Yeniden Yapılandırma Yardımları Yuvarlak Masa Toplantısı	27.6.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	37
37. The Cyprus Question in Turkey's EU Accession Negotiations (Frank Hoffmeister-European Commission) (TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	30.6.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	51
38. The EU: A Post Nation State Political Organization (Christopher VASILLOPULOS)(TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	10.8.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	8
39. American Foreign Policy In The Middle East: Distortions & Miscalculations Presentation (Christopher VASILLOPULOS)(TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	11.8.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	26
40. Filistin'deki Barış Sürecinden Beklentiler Yuvarlak Masa Toplantısı (Nabil Shaath)	5.9.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	23
41. Gelecek Almanya Dönem Başkanlığının Öncelikleri: Türkiye ile İlgili Gündem Yuvarlak Masa Toplantısı	7.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	36
42. Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu (ODTÜ)	7-8.9.2006	ODTÜ	YÖNETİŞİM	41
43. Liberalisation of Regional, International and Global Trade (James Min II)	12.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	30
44. AB Sürecinde Yerel Medya Eğitim Projesi Semineri-ANKARA (TOBB)	14.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	30
45. How to Prevent a Possible Train Crash in the EU – Turkey Negotiation Process (Jaakko Blomberg)	15.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	32
46. Possible Scenarios for the Future of Wider Black Sea Region (Dimitris Triantaphyllou)(TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü)	18.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	22
47. Bir Günlük Terör Çalışma Toplantısı (1) (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi-USAK-TEPAV)	22.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	
48. Avusturya-Türkiye İlişkilerine Toplu Bakış Yuvarlak Masa Toplantısı	25.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	31
49. Lübnan Krizi Sonrası: Kapılar Filistin'e mi Yoksa İran'a mı Açılıyor Yuvarlak Masa Toplantısı (Nicolas Pelham-ICG)	29.9.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	48

50. Bringing Peace To The Israel-Lebanon Border Roundtable Discussion (Joost Hiltermann)	5.10.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	33
51. KKTC Eski Dış İşleri ve Savunma Bakanı Serdar Denktaş'ın baş konuşmacı olduğu Yuvarlak masa toplantısı	10.10.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	35
52. TESEV İyi Yönetişim-Kaliteli Yaşam: Daha İyi Yerel Hizmet İçin Sivil Toplumun Güçlendirilmesi Projesi Bilgilendirme Toplantısı	12.10.2006	TEPAV	YÖNETİŞİM	25
53. Mehmet Ali Talat Kıbrıs Yuvarlak Masa Toplantısı	12.10.2006	İstanbul TOBB Plaza	DIŞ POLİTİKA	35
54. Avrupa Birliği'nde Değişen Dinamikler Çalıştayı (TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü-IPRI)	18.10.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	34
55. Absorption Capacities of the European Union and Turkey (Nathalie Tocci)	31.10.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	48
56. Bölgesel Arenada İran (Jean-François Bayart-CERI)	1.11.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	37
57. Son Gelişmeler Işığında Türk-Amerikan İlişkileri Yuvarlak Masa Toplantısı (Bülent Alırıza-CSIS)	1.11.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	23
58. Kamu Reformu Ne Durumda? Nereye Gidiyor? Kamuda Reform: Mevcut Durum ve Beklentiler Konulu Yuvarlak Masa Toplantısı	7.11.2006	TEPAV	YÖNETİŞİM	26
59. TEPAV-Dünya Bankası Bilgi Merkezi Açılışı (Dünya Bankası)	8.11.2006	TEPAV		
60. Yıllık TEPAV Dış Politika Değerlendirmesi Diploması Muhabirleri Sohbet Toplantısı (TOBB-ETÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü-IPRI)	10.11.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	25
61. Su Kaynaklarının Geliştirilmesinden Çıkarılabilecek Dersler Yuvarlak Masa Toplantısı (Erik R. Peterson-CSIS)	14.11.2006	TEPAV	DIŞ POLİTİKA	25
62. AIX Grup Toplantısı	16-17.11.2006	İstanbul TOBB Plaza	DIŞ POLİTİKA	51
63. Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Üyeleri Ankara Toplantısı Yeni Küresel Eğilimler (TOBB- / TOBB-ETÜ)	22.11.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	50
64. Amerikan Ara Seçimlerinin Türk-Amerikan İlişkileri Üzerine Olası Etkileri (Abdullah Akyüz -TUSIAD)	23.11.2006	TOBB-ETÜ	DIŞ POLİTİKA	24
65. AB Sürecinde Yerel Medya Eğitim Projesi Semineri-BURSA (TOBB)	2.12.2006	Bursa Ticaret ve Sanayi Odası	DIŞ POLİTİKA	
66. Yolsuzlukla Mücadele Konferansı 2 Siyasi Etik ve Siyasetin Güvenilirliği	6.12.2006	TOBB-ETÜ	YÖNETİŞİM	60
67. TEPAV-ASAM-ARI MOVEMENT Joint Conference Dinner with American Council of Young Political Leaders (ACYPL)	7.12.2006	Ankara Hilton Hotel	DIŞ POLİTİKA	35
68. AB Sürecinde Yerel Medya Eğitim Projesi Semineri-KONYA (TOBB)	7.12.2006	Konya Ticaret Odası	DIŞ POLİTİKA	30
69. AB Sürecinde Yerel Medya Eğitim Projesi Semineri-TRABZON (TOBB)	18.12.2006	Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası	DIŞ POLİTİKA	30

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
Başkan

Güven SAK
Başkan Vekili

Bülent KOŞMAZ
Muhasip Üye

Faik YAVUZ
Üye

Nejat KOÇER
Üye

Hasan ERSEL
Üye

Gündüz AKTAN
Üye